LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

Vodič za primjenu pokazatelja rezultata SP ZPP-a u provedbi LAG natječaja (Intervencija 77.06 SP ZPP RH 2023.-2027.)

Interni alat za LAG-ove

Napomena:
Izrazi koji se koriste u ovome Vodiču, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.
Vodič ni na koji način nije obvezujućeg karaktera, već predstavlja savjetodavne smjernice koje su podložne raspravi i promjenama na razini LmH kao i pojedinačnih LAG-ova.
Interni Vodič nije za javnu objavu, već isključivo za korištenje na razini lokalnog razvojnog partnerstva i LmH.
Vodič ne odražava mišljenja i stavove zaposlenika i članova Skupštine LmH.

Ožujak 2025.; Verzija 1.0

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

Sadržaj

Uvod 2

1. Kumulativni pregled pokazatelja rezultata u odobrenim LRS i povezanosti specifičnih ciljeva SP ZPP-a 4

2. Opća načela pokazatelja rezultata (R-ova) 6

3. Povezivanje pokazatelja rezultata (R-ova) sa specifičnim ciljevima ZPP-a 7

4. Povezivanje pokazatelja rezultata (R-ova) s tipovima/vrstama intervencija LRS i planiranje primjene u okviru LAG natječaja 8

5. Osnovna pravila za primjenu pokazatelja rezultata (R-ova) 11

5.1 Primjer 1: LAG natječaj za potporu primarnoj poljoprivredi i preradi poljoprivrednih proizvoda 12

5.1.1 Nedostatan (nejasan) pristup u pripremi LAG natječaja 12

5.1.2 Dostatan (jasan) pristup pripremi LAG natječaja 16

5.2 Primjer 2: LAG natječaj za potporu uslugama/infrastrukturi u lokalnim zajednicama 22

5.2.1 Nedostatan (nejasan) pristup u pripremi LAG natječaja: 22

5.2.2 Dostatan (jasan) pristup pripremi LAG natječaja: 26

Dodatak 1. Primjer povezivanja prihvatljivih aktivnosti sa R-ovima i dodanom vrijednosti LEADER-a 31

Dodatak 2. Matrica Pokazatelja rezultata (R) odobrenih LRS - Povezanost primjenjenih R-ova sa specifičnim i općim ciljevima (SC/SO) SP ZPP-a RH 34

Dodatak 3. Izvori i dodatne informacije 37

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

Uvod

Programsko razdoblje provedbe **Zajedničke poljoprivredne politike EU od 2023. do 2027., kao i Kohezijske politike od 2021. do 2027. usmjereno je na jasnu mjerljivost postizanja strateških ciljeva**. Strateškim ciljevima, provedbom programa za korištenje EU fondova, moraju doprinijeti sve zemlje članice.

Lokalne akcijske grupe Republike Hrvatske, odobrene unutar intervencije 77.06. SP ZPP-a **(LEADER-CLLD) jedna su od neodvojivih i integralnih sastavnica** koje svojim radom, u okviru provedbe lokalnih razvojnih strategija (LRS) i svog tekućeg rada/animacije (upravljanje provedbom LRS), moraju jasno i mjerljivo doprinijeti kako strateškim ciljevima SP ZPP-a (LEADER) tako i ciljevima Kohezijske politike - integriranog lokalnog teritorijalnog razvoja koji vodi lokalna zajednica (CLLD).

Svi odobreni LAG-ovi dužni su provoditi praćenje (monitoring) i vrednovanje (evaluaciju) provedbe LRS koristeći regulatorni okvir za praćenje i ocjenu učinka (PMEF) temeljem:

- Uredbe o zajedničkim odredbama (EU) br. 2021/1060,
- Okvira za praćenje i ocjenjivanje uspješnosti iz Uredbe (EU) br. 2021/2115,
- Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2021/2290, i evaluacije strateških planova ZPP-a te
- pružanje informacija za praćenje i evaluaciju iz Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2022/1475.

Više informacija o aktualnom (*stalno se ažurira*) Okviru za praćenje i ocjenu učinka (*Performance monitoring and evaluation framework*-PMEF) možete naći na mrežnoj stranici Europske komisije:
https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cmef_en
(u dijelu: *Towards the PMEF*)

Bilješka Europske komisije o isporukama i pokazateljima rezultata (*Cover note on output and result indicators*)[1], u okviru PMEF-a, ističe kako planiranje/mjerenje/praćenje implementacije LEADER (CLLD)-a kroz sustav provedbe SP ZPP-a predstavlja specifičan izazov. **LEADER (CLLD) je uvijek utjelovljavao elemente novog modela isporuke, sa svojim fleksibilnim, teritorijalno specifičnim pristupom, izgrađenim na svojih 7 načela, razvojnim potrebama i ciljevima**, a ne na „meniju“, uputama i kontrolnim listama.

LEADER (CLLD), iako je **jasno povezan sa specifičnim ciljem (SC) ZPP-a br. 8:** „Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo“, također može doprinijeti više specifičnih ciljeva - kroz dizajn i provedbu Lokalnih razvojnih strategija (LRS).

Specifičan **pokazatelj rezultata (**RI ili R, **dalje: R)** za LEADER (CLLD) je R.38 (udio ruralnog stanovništva koje je obuhvaćeno lokalnim razvojnim strategijama), koji je izravno povezan sa SC 8 ZPP-a i ukazuje koliko je ukupno stanovnika obuhvaćeno LEADER (CLLD)-om. Nakon odabira LRS, sve države članice, pa tako i Hrvatska, modificirale su svoje Strateške planove ZPP-a kako bi u njih dodale pokazatelje rezultata i doprinose postojećim pokazateljima razultata koji se očekuju od provedbe LRS. Iz tog razloga se primjerice, doprinos pokazatelju rezultata R.41 (Povezivanje ruralnih područja Europe, udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i

[1] Izvor: https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/8566e25f-ed50-4e81-9c20-5ff27df42567_en?filename=pmef-cover-note-indicators_en.pdf

infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a) značajno povećao, a R.42 (Promicanje socijalne uključenosti, broj osoba obuhvaćenih projektima socijalne uključenosti za koje je dodijeljena potpora) se dodao u SP ZPP, budući da se ovom pokazatelju rezultata doprinosi isključivo putem LEADER (CLLD)-a.

Odabirom **lokalnih razvojnih strategija, pokazatelji rezultata (R) kao mjerljivi doprinos ciljevima SP ZPP-a, u okviru provedbe intervencije 77.06., postali su integralni pokazatelj uspješnosti postizanja ciljeva ukupnog SP ZPP-a**. Doprinos LAG-ova postizanju ciljeva SP ZPP-a (s pripadajućim pokazateljima rezultata), putem odabira/provedbe projekata u okviru provedbe LRS, nedovojiv je **dio godišnjeg izvješća o uspješnosti u provedbi SP ZPP-a** u skladu s člankom 134. Uredbe (EU) 2021/2115. Sve države članice, pa tako i Hrvatska, podnose Europskoj komisiji godišnje izvješće o uspješnosti (Izvješće) provedbe SP ZPP-a u prethodnoj financijskoj godini, do 15. veljače iduće kalendarske godine. Izvješće sadržava kvantitativne i kvalitativne podatke, uključujući i financijske podatke te pokazatelje ostvarenja i rezultata, nastale tijekom jedne financijske godine, koja traje od 16. listopada tekuće kalendarske godine do 15. listopada sljedeće kalendarske godine.

Uz **postizanje pokazatelja rezultata - na razini projekata u provedbi LRS - koji doprinose specifičnim i općim ciljevima SP ZPP-a (uključujući i koncept Pametnih sela**), ostvarivanjem **dodane vrijednosti LEADER (CLLD)-a** - projekti i rad LAG-a, ujedno se mjerljivo doprinosi i postizanju cilja **5. Kohezijske politike EU:** „Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa“ (Uredba (EU) br. 2021/1060).

Uspješnost LEADER (CLLD)-a, u okviru ovog programskog razdoblja, postiže se **isključivo putem mjerljivog/dokazanog doprinosa ciljevima SP ZPP-a i Kohezijske politike** (kroz mjerljive rezultate), a što se postiže prvenstveno putem „izrade nediskriminirajućeg i transparentnog postupka odabira te kriterija za odabir projekata…“ (Uredba (EU) br. 2021/1060) odnosno **putem pripreme LAG natječaja** koji, na jasan i nedvojben način, mora omogućiti odabir i provedbu projekata koji će se financirati/podržati javnim sredstvima unutar provedbe intervencije 77.06 SP ZPP-a.

Svrha ovog vodiča je, **na jednostavan način, prvenstveno pružiti osnovne informacije za pripremu LAG natječaja u kontekstu jasnoće i ujednačenosti prikaza primjene doprinosa ciljevima SP ZPP-a putem pokazatelja rezultata** projekata u okviru provedbe najčešćih intervencija LRS koje su usmjerene na potporu za:

- razvoj primarne poljoprivrede i/ili prerade poljoprivrednih proizvoda;
- razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti te
- razvoj javnih usluga i infrastrukture

Dodana vrijednost LEADER (CLLD)-a koja izravno i značajno – mjerljivo/dokazano - doprinosi razvoju **inovativnosti/inovativnih značajki u lokalnom kontekstu jedna je od ključnih zadaća LAG-ova kako je utvrđeno u članku 31. stavku 2. točki (d) Uredbe (EU) 2021/1060** (krovni pokazatelj aktivnosti LAG-ova: L710, Uredba (EU) 2022/1475, prilog VII). Inovativnim značajkama u lokalnom kontekstu ujedno se doprinosi i konceptu Pametnih sela, odnosno pokazatelju rezultata R.40.
Važno je naglasiti da se konceptu **Pametnih sela (R.40), izravno i značajno - mjerljivo i dokazano - doprinosi i putem različitih R-ova.** Odobrene LRS mogu ili ne moraju imati R.40 no doprinos konceptu Pametnih sela obvezujuć je element kriterija uspješnosti LEADER (CLLD)-a u okviru SP ZPP-a RH. Sve odobrene LRS (temeljem predloška za iste) imaju definirane kriterije putem kojih odobreni projekti, a time i ukupna LRS, doprinose provedbi koncepta Pametnih sela:

- inovativna i pametna rješenja u selima
- digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima
- doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

Doprinosom konceptu **Pametnih sela jasno se doprinosi sveobuhvatnom, specifičnom cilju ZPP-a 8** za intervenciju 77.06. Time je doprinos konceptu Pametnih sela (sa ili bez R.40 u okviru LRS), u svojoj suštini, pokazatelj uspješnosti LEADER (CLLD)-a kao i LAG-ova, kao ključnih nositelja politike jačanja Pametnih sela u ovom (2023.-2027.) i budućem programskom razdoblju (2028.-2034.).
Mjerljivim/dokazanim doprinosom LEADER (CLLD)-a konceptu Pametnih sela u okviru SP ZPP-a (SC 8) ujedno se mjerljivo dokazuje doprinos CLLD-a Kohezijskoj politici EU (Cilju 5) i dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a.

U ovom Vodiču, poveznica s doprinosom dodane vrijednosti LEADER (CLLD)-a bit će prikazana samo informativno (s naglaskom na inovativnost/inovativne značajke u lokalnom kontekstu), kako bi se razvidno prikazala korelacija i različitost/kontekst primjene u LAG natječajima u odnosu na doprinos R-ovima/Pametnim selima.
Vodič za detaljnu i kontekstualnu primjenu/mjerenje i praćenje doprinosa dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a, koja je ključna za postojeće i novo programsko razdoblje, je u pripremi.

Zaključno, naglašavamo kako **planirano ostvarenje pokazatelja rezultata** koji se navode u LRS i **pripadajućim LAG natječajima** (posebno onih koji se navode u tekstu LAG natječaja i u Prijavnom obrascu Zahtjeva za potporu i koji su povezani sa kriterijima odabira), te **slijedno u odobrenim projektima - podliježe praćenju u fazi kontrole Zahtjeva za isplatu i u petogodišnjem razdoblju nakon konačne isplate (ako je primjenjivo), temeljem Pravilnika** o provedbi lokalnih razvojnih strategija unutar intervencije 77.06. Potpora LEADER (CLLD) pristupu iz Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027. (NN br. 113/24), Čl. 66. i 74. te Priloga 3. Tablica 3. Ostale nepravilnosti u kojima se određuje financijska korekcija, točka 5. Neispunjenje rezultata (pokazatelja) projekta.

1. Kumulativni pregled pokazatelja rezultata u odobrenim LRS i povezanosti specifičnih ciljeva SP ZPP-a

Naziv pokazatelja rezultata (RI ili R)	**Naziv mjerne jedinice SP ZPP-a**	**Mjerna jedinica LRS LAG-ova**	**Ukupno u LRS/LAG - 56 (planirano)**
Specifični cilj (SC) ZPP-a 2: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju, postiže se putem sljedećih pokazatelja:			
R.3 Digitalizacija poljoprivrede	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za digitalnu poljoprivrednu tehnologiju u okviru ZPP-a	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	259
R.9. Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u restrukturiranje i modernizaciju, uključujući poboljšanje učinkovitosti resursa	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	988
SC 4: Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, između ostalog, smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanjem održive energije, postiže se putem sljedećih pokazatelja:			
R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz	Ulaganja u kapacitete za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora,	MW	0,692

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	uključujući biološke (u megavatima), za koja je dodijeljena potpora		
R.16 Ulaganja povezana s klimom	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za ulaganja u okviru ZPP-a kojima se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama te proizvodnji obnovljive energije ili biomaterijala	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	121
SC 5: Poticanje održivog razvoja i učinkovitog upravljanja prirodnim resursima kao što su voda, tlo i zrak, među ostalim smanjenjem ovisnosti o kemijskim sredstvima, postiže se putem pokazatelja:			
R.26 Ulaganja povezana s prirodnim resursima	Udio poljoprivrednih gospodarstava koja primaju potporu za produktivna i neproduktivna ulaganja u okviru ZPP-a povezanu sa zaštitom prirodnih resursa	Broj poljoprivrednih gospodarstva koji primaju potporu	5
SC 6: Doprinos zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza, postiže se putem pokazatelja:			
R.27 Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena ulaganjem u ruralna područja	Broj operacija kojima se doprinosi okolišnoj održivosti te postizanju ciljeva ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama u ruralnim područjima	Broj projekata	20
SC 2: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju ili **SC 7:** Privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i drugih novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima ili **SC 8:** Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo, postiže se putem sljedećih pokazatelja (ovisno o odobrenoj LRS):			
R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Nova radna mjesta koja primaju potporu u okviru projekata ZPP-a	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	177
R.39 Razvoj ruralnoga gospodarstva	Broj ruralnih poduzeća, uključujući poduzeća za biogospodarstvo, razvijenih uz potporu u okviru ZPP-a	Broj poduzeća	470
SC 8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo, postiže se putem sljedećih pokazatelja:			
R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva	Broj strategija Pametnih sela za koje je dodijeljena potpora	Broj projekata	868
R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe	Udio ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi	500329
R.42 Promicanje socijalne uključenosti	Broj osoba obuhvaćenih projektima socijalne uključenosti za koje je dodijeljena potpora	Broj osoba	4117

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

2. Opća načela pokazatelja rezultata (R-ova)

Sukladno **Bilješki Europske komisije o isporukama i pokazateljima rezultata**[2] SP ZPP-a i LRS LAG-ova, koja predstavlja opći/okvirni vodič za primjenu, pokazatelji rezultata (R-ovi) povezuju svrhu intervencije 77.06. odnosno njezinu ukupnu (intervencijsku) logiku, a koja se postiže provedbom odobrenih LRS svih LAG-ova.

Pokazatelji rezultata (R-ovi) unutar LRS ukazuju na jasnu svrhu njezine intervencijske (implementacijske) logike. Koriste se **za definiranje ciljanih vrijednosti kojima se teži provedbom LRS kako bi ista dokazano doprinijela postizanju razvojnih ciljeva** LAG-a navedenih u LRS, a time i dokazano doprinijela ostvarenju ciljeva SP ZPP-a, Kohezijske i drugih, povezanih, regionalnih, nacionalnih i EU politika. Pokazatelji rezultata koriste se za mjerenje napretka postizanja ciljeva odnosno uspješnosti provedbe LRS (a time i rada LAG-a).
Važno je naglasiti kako pojedini pokazatelj rezultata može doprinositi više specifičnih ciljeva ZPP-a kao i postizanju više razvojnih ciljeva LRS (ovisno o tome kako je isti definiran/primijenjen u okviru odobrenih LRS). Na primjer, LAG u odobrenoj LRS može primjenom pokazatelja R.37 i/ili R.39 doprinijeti SC 2 ili SC 7 ili SC 8. (*Napomena: Detaljnije u poglavlju 3.)*
Koncept primarnih i sekundarnih doprinosa (odnosno primarnih i sekundarnih učinaka) koji je primijenjen u sustavu praćenja i vrednovanja tijekom provedbe Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. do 2022., tzv. CMEF[3], više ne postoji. **Jedna intervencija može doprinijeti nekoliko pokazatelja rezultata u isto vrijeme, bez hijerarhije između učinaka** (pod uvjetom da je **veza izravna i značajna**).

Napredak u postizanju pokazatelja rezultata, koji se prati na godišnjoj razini, ujedno ukazuje je li LRS relevatno pogodila/definirala provedbene intervencije (i s njima povezane LAG natječaje te odobrene projekte) kojima mjerljivo doprinosi rješavanju razvojnih potreba područja LAG-a i mjerljivo postiže planirane ciljeve, kako LRS tako i razvojnih dokumenata viših razina.

Intervencije LRS LAG-ova su povezane s različitim pokazateljima rezultata, ovisno o tome dodjeljuje li se potpora iz intervencije 77.06 SP ZPP-a RH za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, preradu poljoprivrednih proizvoda, razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti ili za razvoj temeljenih usluga i infrastrukture i/ili za nematerijalne aktivnosti koje jačaju kapacitete/koheziju lokalne zajednice.

Na primjer, potpora **poljoprivrednim gospodarstvima** za **ulaganja u preradu poljoprivrednih proizvoda i za razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti** bilježi se u R.39 (Razvoj ruralnog gospodarstva). Ukoliko se ta ulaganja odnose na obnovljive izvore energije, koja su istovremeno i ulaganja povezana s klimom, **bilježi se** i doprinos R.15 (Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora) i R.16 (Ulaganja povezana s klimom). Ako se bilježi doprinos R.15 i/ili R.16, tada se bilježi i R.40 (Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva) jer se ujedno doprinosi i provedbi koncepta Pametnih sela.
Nasuprot tome, **potpora javnopravnim tijelima ili udrugama**, koja je usmjerena na **ulaganja u temeljne usluge i infrastrukturu** u ruralnim područjima, bilježi se većinom u R.41 (Povezivanje ruralnih područja Europe) Ako se ista ulaganja odnose na obnovljive izvore energije koja su istovremeno i ulaganja povezana s klimom, **ne bilježi se** dodatan doprinos R.15 (Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora) niti doprinos R.16 (ulaganja povezana s klimom), nego samo R.40 (pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva), jer se doprinosi i provedbi koncepta Pametnih sela.

[2] Izvor: https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/8566e25f-ed50-4e81-9c20-5ff27df42567_en?filename=pmef-cover-note-indicators_en.pdf
[3] https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cmef_en

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

3. Povezivanje pokazatelja rezultata (R-ova) sa specifičnim ciljevima ZPP-a

Ukupno postoje 44 pokazatelja rezultata ZPP-a, dok je **provedbom LRS LAG-ova u Hrvatskoj planirano 11 pokazatelja rezultata (R-ova) koji mjerljivo doprinose ostvarenju 6 specifičnih ciljeva ZPP-a**. Sve države članice koriste iste pokazatelje rezultata (R-ovi) ZPP-a, kao jednog od ključnih zajedničkih elemenata ZPP-a koji ujedno omogućuje jednoznačnu usporedbu uspješnosti provedbe, kako provedbe ukupnih SP ZPP-a, tako i intervencije LEADER (CLLD). Na taj način se osigurava usporedivost i agregacija rezultata ZPP-a na razini EU.

U okviru Strateškog plana ZPP-a, Republika Hrvatska, kao i sve države članice, ima uspostavljenu vezu između pokazatelja rezultata i specifičnih ciljeva (SC/SO-*Specific objectives*). Sukladno istoj metodologiji, **LAG-ovi su, u okviru svojih LRS, uspostavili poveznice između pokazatelja rezultata i specifičnih ciljeva ZPP-a, kojima žele doprinijeti odabirom pokazatelja.**

Iako se **određeni pokazatelj(i) mogu povezati s doprinosom više od jednog SC-a SP ZPP-a**, u okviru pojedinog natječaja **on(i) doprinosi isključivo onom SC-u s kojim ga je LAG povezao u odobrenoj LRS, sukladno logici te intervencije**.

Matrica povezanosti specifičnih ciljeva i povezanih pokazatelja rezultata/R-ova u okviru odobrenih LRS, a sukladno SP ZPP-u RH, dana je u Dodatku 2.

Napomena: Sljedeći primjeri navedeni su sukladno uvidom u odobrene LRS LAG-ova.

Na primjer, pokazatelji rezultata **R.37 i/ili R.39**, ovisno o odobrenoj LRS, povezani su s 3 specifična cilja: SC 2 ili SC 7 ili SC 8.
Ako su **R.37 i/ili R.39** u okviru odobrene LRS **povezani sa SC 2**, LAG prioritetno želi pružiti potporu **tipu korisnika: poljoprivredna gospodarstva** - u jačanju usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju. Ovakvim povezivanjem LAG želi pružiti potporu otvaranju novih radnih mjesta na poljoprivrednim gospodarstvima i/ili ulaganja/aktivnosti koja se **ne odnose na primarnu poljoprivrednu proizvodnju** već na razvoj diverzifikacije ruralnog gospodarstva kroz dodatne, nepoljoprivredne, djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima (usmjerene na povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje, produktivnosti i konkurentnosti - preradom, marketinškim/promidžbenim aktivnostima, modenizacijom, uvođenjem inovativnih tehnologija i sl.)
Ako su **R.37 i/ili R.39** u okviru odobrene LRS **povezani sa SC 7**, LAG proritetno želi pružiti potporu **tipu korisnika**: **mladim poljoprivrednicima ili drugim novim poljoprivrednicima** odnosno omogućiti privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i drugih novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima. Ovakvim povezivanjem LAG želi pružiti potporu otvaranju novih radnih mjesta mladim ili drugim, novim, poljoprivrednicima i/ili ulaganja/aktivnosti koja se **ne odnose na primarnu poljoprivrednu proizvodnju** već na razvoj diverzifikacije ruralnog gospodarstva kroz dodatne, nepoljoprivredne, djelatnosti na poljoprivrednim gospodarstvima mladih ili drugih, novih, poljoprivrednika (usmjerene na povećanje dodane vrijednosti poljoprivredne proizvodnje, produktivnosti i konkurentnosti - preradom, marketinškim/promidžbenim aktivnostima, modenizacijom, uvođenjem inovativnih tehnologija i sl.)

Ako su **R.37 i/ili R.39** u okviru odobrene LRS **povezani sa SC 7**, LAG proritetno želi pružiti potporu **tipu korisnika**: **gospodarski subjekti (poduzetnici)** odnosno omogućiti promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo. Ovakvim

povezivanjem LAG želi pružiti potporu otvaranju novih radnih mjesta i/ili razvoj diverzifikacije ruralnog gospodarstva na svom području kroz ulaganja/aktivnosti poduzeća koja se **ne odnose** na primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

4. Povezivanje pokazatelja rezultata (R-ova) s tipovima/vrstama intervencija LRS i planiranje primjene u okviru LAG natječaja

Prilikom primjene povezanosti i doprinosa pokazateljima rezultata određene intervencije LRS i pripadajućeg LAG natječaja te, slijedno, odobrenih projekata za provedbu LRS, LAG-ovi trebaju uzeti u obzir slijedeće:

- ✓ **LAG natječaji** moraju biti **povezani sa svim pokazateljima rezultata (R-ovima) kojima izravno i značajno doprinose**, unutar određene intervencije LRS
- ✓ **Samo se projekti (operacije) unutar intervencije koji izravno i značajno doprinose pokazatelju rezultata trebaju pripisivati pojedinom pokazatelju.** Time se želi ukazati kako neke intervencije mogu doprinositi rješavanju više potreba odjednom, no **potrebno je izbjegavati precjenjivanje učinaka politike.**
- ✓ Jedna intervencija/LAG natječaj i pojedini projekt (operacija) u okviru intervencije, mora **doprinositi barem jednom pokazatelju rezultata ZPP-a**. Time se ostvaruje **doprinos barem jednom od ciljeva ZPP-a**, što je **uvjet prihvatljivosti projekta**.

Važno je istaknuti kako se **definiranjem primjene povezanosti pokazatelja s pojedinim specifičnim ciljem ZPP-a naglašava logika intervencije** odnosno ukazuje na ono što LAG, provedbom natječaja za realizaciju intervencije, želi postići. **Mjerljivim doprinosom specifičnom cilju ZPP-a LAG ujedno postiže i mjerljiv doprinos svojim razvojnim potrebama** pomoću Zajedničke poljoprivredne politike.

Prilikom **kreiranja LAG natječaja** za provedbu pojedine intervencije, potrebno je **paziti na pravilno/relevatno povezivanje pokazatelja rezultata** s vrstom intervencije čak i **do razine prihvatljivih aktivnosti/vrsta projekata**.
Neki pozitivni i negativni primjeri kako LAG intervencija, natječaj i pripadajući projekt mogu, ili ne mogu, biti povezani s pokazateljem rezultata, na primjeru ulaganja isključivo poljoprivrednih gospodarstava:

- Ako je jedina projektna aktivnost rekonstrukcija građevine kojom se samo usvajaju standardi gradnje u smislu energetske učinkovitosti (energetskih ušteda), to nije dovoljno za bilježenje u R.16 (ulaganja povezana s klimom)
- Nasuprot tome, čak i ako proizvodnja energije iz obnovljivih izvora, iako u malom opsegu, ili promicanje digitalnih poljoprivrednih tehnologija predstavljaju mali dio jedne velike investicije u modernizaciju farme koja se bilježi u R.9, ovu intervenciju/natječaj/projekt ipak treba povezati s R.3 (digitalizacija poljoprivrede), a instalirani kapacitet bilježiti u R.15 (energija iz obnovljivih izvora)
- Isto tako, ako LAG natječaj/projekt uključuje ulaganja u uštedu vode, uštedu energije, ekološku ambalažu, smanjenje otpada i sl. s ili bez proizvodnje energije iz obnovljivih izvora ili biomaterijala (energija iz obnovljivih izvora) bilježi se u R.16
- No ako isti LAG natječaj/projekt nema ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, tada se ne bilježi i R.15
- Također, ako LAG natječaj/projekt uključuje ulaganja koja se bilježe u R.15 i/ili R.16 i/ili R.3 (digitalizacija) tada se ista bilježe i u R.40 (pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva/Pametna sela)

Unutar intervencija koje omogućuju širok raspon projekata (operacija), ovisno o specifičnim uvjetima definiranim LAG natječajem, pojedinačni projekti i njihove isporuke mogu doprinositi različitim pokazateljima rezultata. Međutim, kako je već spomenuto, **svi podržani projekti kojima se intervencija realizira, moraju se pripisati barem jednom pokazatelju rezultata**. Intervencija LRS, u cjelini, može imati širok raspon pokazatelja no **prilikom pripreme LAG natječaja potrebno je isti jasno usmjeriti prema relevatnom pokazatelju ili pokazateljima rezultata.** Upravo je to slučaj s intervencijama koje uključuju ulaganja i suradnju kroz integrirani pristup razvoju lokalne zajednice – LEADER/CLLD.

Na primjer, LAG ima **sveobuhvatnu, integriranu, intervenciju pod nazivom: „Jačanje kohezije i integracije područja LAG-a".**
Svrha intervencije, kojom se izravno doprinosi jačanju integralnog identiteta LAG područja je:

- **razvoj male ruralne infrastrukture, očuvanje i održivo korištenje baštine**, povezane s prioritetnom razvojnom potrebom razvoja male društvene i komunalne infrastrukture koja je važna za zaštitu okoliša u cjelini, očuvanje i održivo korištenje kulturne i prirodne baštine te za očuvanje tradicijskog načina života u ruralnim zajednicama
- **razvoj međusektorske i međugeneracijske suradnje, umrežavanja i partnerstva te razvoj civilnog društva,** povezane s prioritetnim rješavanjem razvojne potrebe koja se odnosi na razvoj civilnog društva, jašanje međusektorskog partnerstva, umrežavanja, suradnje i jačanje zajedništva u svrhu smanjenja društvenih nejednakosti, razvoja identiteta i vidljivosti te brandiranja područja LAG-a.

Intervencija u LRS **izravno i značajno doprinosi specifičnom cilju SC ZPP-a 8**: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo putem sljedećih pokazatelja:

R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva putem X projekata kojima se doprinosi Pametnim selima

R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe putem ruralnog stanovništva, min. Y stanovnika ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a

R.42 Promicanje socijalne uključenosti putem broja min. Z osoba obuhvaćenih projektima kojima je dodijeljena potpora

Kako je razvidno, sukladno opisu/sadržaju intervencije i navedenim pokazateljima, LAG ovom intervencijom želi doprinijeti i provedbi koncepta Pametnih sela putem jednog ili više kriterija kojima se ocjenjuje doprinos pokazatelju rezultata **R.40**:

- Inovativna i pametna rješenja u selima
- Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima
- Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima

Sukladno **Vodiču za pokazatelje rezultata u okviru PMEF-a (*Result indicators*)**[4] doprinos rezultatu **R.41** bilježi sve **stanovnike naselja na području LAG-a** (koji provodi LAG natječaj) gdje se provode aktivnosti ulaganja ili nematerijalne tzv. „soft" aktivnosti, pri čemu je potrebno izbjegavati dvostruko brojanje (*napomena: detaljnije objašnjeno u poglavlju 5.)*.

Doprinos **pokazatelju rezultata R.42** se značajno razlikuje od R.41 (ukupno stanovništvo naselja), jer se isti **odnosi isključivo i jedino na osjetljive skupine, odnosno na osobe koje su u nepovoljnom položaj u društvu** na području LAG-a, u cjelini, ili u pojedinoj lokalnoj zajednici gdje se projekt provodi. To su **društvene skupine koje se suočavaju sa specifičnim izazovima na području LAG-a**, a mogu uključivati starije osobe, žene, mlade, migrante, nezaposlene, osobe s

[4] https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/0d0cb546-eb04-4a2a-8b08-8549e21e18e8_en?filename=pmef-result-indicators_en.pdf

invaliditetom, manjine (uključujući marginalizirane zajednice), itd. Osjetljive skupine mogu biti definirane odobrenom LRS ili strateškim dokumentima nacionalne ili EU razine, a koje se odnose na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti i sl. Važno je istaknuti da se **u pokazatelje ovog rezultata broje ciljane skupine te da je za iste nužno imati relevantan revizijski trag,** odnosno dokaz sudjelovanja u aktivnostima.
Zaključno, u pokazatelj rezultata, sukladno Vodiču za pokazatelje rezultata,[5] **R.42 mogu se brojati:**

- **sudionici pojedinih projektnih aktivnosti** (**ciljani korisnici** koji sudjeluju u projektnim aktivnostima; s pripadajućm revizijskim tragom – potpisne liste i sl. jer se broje osobe. **Sudionik je** fizička osoba koja sudjeluje u projektnim aktivnostima i ima izravne koristi od projekta, koja je dio ciljane skupine projekta te koja može biti identificirana na način da se od nje traže osobni podaci.) ili
- potencijalni korisnici usluga kojima se pružila potpora putem ulaganja (investicija). Budući da je u ovom slučaju teško razlikovati ciljane skupine od krajnjih korisnika usluga te da su, realno, mogući problemi vezani uz revizijski trag, odnosno izvor dokaza nakon završetka projekta pa pet godina od zadnje isplate, brojanje ove ciljane skupine u doprinos ovom pokazatelju rezultata se **ne preporučuje**, odnosno visoko je rizično.

LAG, primjerice, može pripremiti **dva natječaja koji se razlikuju u fokusu udjela i pokazatelja rezultata prihvatljivih aktivnosti**, ovisno o LAG području, dosadašnjim iskustvima u provedbi integriranih projekata, projektnim partnerstvima te želji za jačanjem doprinosa dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a u cjelini.

Prvi LAG natječaj koji je **fokusiran na materijalne aktivnosti - ulaganja** (članak 73. Uredbe EU 2021/2115) **za razvoj javne infrastrukture, za korisnike iz javne interesne skupine** (pravne osobe javnog prava; većinom JLS), a kojim se najviše doprinosi prvoj razvojnoj potrebi: razvoj male ruralne infrastrukture, očuvanje i održivo korištenje baštine.
Kako bi jasno postigao značajan doprinos **SC 8 ZPP-a**, LAG natječaj je usmjeren na jasni pokazatelj kojim se izravno i značajno doprinosi ovom cilju, prvenstveno/isključivo kroz doprinos pokazatelju **R.41** (Povezivanje ruralnih područja Europe).
Važno je napomenuti kako ovakav natječaj, čiji je fokus na ulaganja u javnu infrastrukturu/uluge, većinom ne uključuje, u predviđene aktivnosti natječaja/projekta, predstavnike pojedine ciljne skupine – izravne sudionike, osobe čije se direktno sudjelovanje može dokazati relevatnim revizijskim tragom. Stoga se ciljane skupine – osobe koje izravno sudjeluju u provedbi projekta ne moraju uključiti u opis projekta. **Takav natječaj/projekt je usmjeren na krajnje korisnike odnosno dobrobit svih stanovnika naselja u kojem se provodi ulaganje u javnu infrastrukturu.**

Drugi LAG natječaj (složeniji, ali više doprinosi dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a od prethodnog primjera) koji je fokusiran na tzv. **„soft“ ili nematerijalne aktivnosti - jačanje kapaciteta i suradnje** (članak 77. Uredbe EU 2021/2115). U slučaju da su u okviru ovakvog natječaja prihvatljiva i **ulaganja u** pokretnu ili nepokretnu **imovinu, ona nisu ključna već samo potporna - u svrhu realizacije nematerijalnih aktivnosti** kojima se kreira usluga za lokalnu zajednicu. **Korisnici su** pripadnici **javne i/ili civilne interesne skupine** (pravne osobe javnog ili privatnog prava; udruge i/ili JLS i/ili sl.). Ovakvim natječajem se najviše doprinosi drugoj razvojnoj potrebi: razvoj međusektorske i međugeneracijske suradnje, umrežavanja i partnerstva, razvoj civilnog društva čime izravno doprinosi jačanju integralnog identiteta područja.
Kako bi jasno postigao značajan doprinos **SC 8 ZPP-a** LAG natječaj je prvenstveno usmjeren na pokazatelj **R.42** (Promicanje socijalne uključenosti) kojim se izravno i značajno doprinosi ovom cilju.

[5] https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/0d0cb546-eb04-4a2a-8b08-8549e21e18e8_en?filename=pmef-result-indicators_en.pdf

Ukoliko su unutar ovakvog natječaja **prihvatljiva i ulaganja** u građenje i/ili opremanje građevina i/ili nabavu opreme, koja su neophodna za provedbu aktivnosti i ostvarenje rezulata/cilja projekta, uz R.42 se obavezno uključuje i R.41 (Povezivanje ruralnih područja Europe).

Ako se **putem obje vrste LAG natječaja** za provedbu ovakve intervencije te pripadajućih projekata želi bilježiti **R.40** (Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva/doprinosi li projekt konceptu **Pametnih sela)**, koji također doprinosi **SC-u 8** ZPP-a, moraju biti definirane jasne poveznice kojima se ocjenjuje jedan ili više doprinosa ovom pokazatelju. U LAG natječaju (uključujući pripadajući Prijavni obrazac Zahtjeva za potporu te Prilog(e) natječaju) mora biti jasno definirano što LAG, sukladno odobrenoj LRS, podrazumijeva pod:

- pojmom „inovativne značajke na LAG razini“. Na primjer, LAG može imati pokazatelj za društvene (socijalne) inovacije – aktivnosti kojima rezultira projekt a koje se do sada nisu primjenjivale na LAG području kao što su: nove metode i pristupi prijenosu znanja i vještina; inovativni pristupi i prakse u području zaštite okoliša i prirode; novi oblici inkluzije osjetljivih skupina društva i dr. Inovativna značajka može biti i provedba projekta u partnerstvu.
- pojmom digitalizacije u društvenim aktivnostima u selima – ulaganja u digitalizaciju u javnoj infrastrukturi ili javnim uslugama ili društvenim aktivnostima za stanovništvo ili stjecanja znanja i vještina za digitalnu tranziciju i sl.
- pojmom doprinosa okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena – ulaganja i/ili aktivnosti kojima se doprinosi zaštiti okoliša i/ili otpornosti na klimatske promjene i/ili jačanju svijesti i razvoju znanja i vještina za zelenu tranziciju i sl.

Doprinos dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a putem doprinosa R.40, R.41 ili R.42 može se dodatno i jasno/jednostavno povezati u LAG natječaju.

5. Osnovna pravila za primjenu pokazatelja rezultata (R-ova)

Kako bi se izračunali/relevatno primijenili pokazatelji rezultata iz odobrene LRS te izbjeglo dvostruko brojanje, u **okviru pripreme LAG natječaja postrebno je korisnicima dati jasne upute za primjenu istih**.

U LAG natječaju je potrebno **jasno i jednostavno voditi korisnike prema relevatnom odabiru određenog pokazatelja rezultata** i njegove **ciljane vrijednosti** (s jasnim pripadajućim aktivnostima i njihovim isporukama, povezanim s postizanjem ciljane vrijednosti pokazatelja rezultata projekta).
Naziv mjerne jedinice pojedinog pokazatelja rezultata u LAG natječaju ne može biti isti kako je navedeno u LRS jer se mjerna jedinica LAG natječaja odnosi na doprinos pojednačnog projekta i služi za izvješćivanje postizanja rezultata projekta. Mjerna jedinica pojedinog pokazatelja navedena u okviru LRS služi za izvješćivanje LAG-a o ukupnim rezultatima provedbe LRS. Navedeno nije primjenjivo jedino na mjernu jedinicu pokazatelja R.15 (MW).
Posebnu pažnju treba obratiti na one pokazatelje LAG intervencije koji u tekstu pripadajućeg LAG natječaja mogu imati isti naziv mjerne jedinice, npr. „Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu“ ili „Broj projekata“.

Nastavno na navedeno u Poglavlju 4., **LAG natječaj ne mora sadržavati sve pokazatelje rezultata pojedine intervencije iz LRS** u okviru koje se isti provodi, **već treba sadržavati one pokazatelje kojima projekti relevantno – izravno i značajno – trebaju doprinijeti**, sukladno intervencijskoj logici samog LAG natječaja za provedbu intervencije LRS.
Na primjer, široko postavljena intervencija u LRS za razvoj lokalnog gospodarstva doprinosi SC 2 – putem R.3 i R.9, SC 4 – putem R.15 i R.16 te SC 8 ZPP-a putem R.39 i R.40. Ukoliko je svrha/cilj

LAG natječaja uža, na način da je natječaj fokusiran samo na potporu razvoju primarne poljoprivredne proizvodnje, tada se ni u tekstu natječaja niti u pratećim obrascima i prilozima, neće koristiti pokazatelj R.39 SC-a 8, a svi ostali hoće. Naime, u R.39 se bilježi modernizacija poduzeća/gospodarskog sektora kroz ulaganja koja se **ne odnose** na primarnu poljoprivrednu proizvodnju.
Važno: **Prateći obrasci/prilozi zahtjeva za potporu uvijek moraju sadržavati one SC i povezane pokazatelje rezultata koji su navedeni u LAG natječaju.**

Jasne, jednostavne i jednoznačne upute **važne su kako za korisnike tako i za sam LAG, kako bi kasnije izbjegao moguće sporove** s korisnicima ili Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje: Agencija), zbog pogrešnih, nedostatnih ili nejasnih informacija LAG natječaja za relevatnu prijavu, odabir, provedbu i završnu te *ex-post* kontrolu projekata. Ovakva situacija može dovesti i do značajnog propusta sistemske važnosti te slijednog poništenja LAG natječaja od strane Agencije. Napominjemo da se ostvarenje planiranih rezultata, odnosno **postizanje ciljanih vrijednosti odabranih pokazatelja rezultata** projekta koji se navode u Prijavnom obrascu Zahtjeva za potporu (Obrazac 1) **prati u fazi kontrole Zahtjeva za isplatu i u petogodišnjem razdoblju nakon konačne isplate** (ako je primjenjivo), temeljem Pravilnika o provedbi LRS (NN 113/24), čl. 66. i čl. 74. te da je njihovo neostvarenje podložno financijskim korekcijama temeljem Priloga 3. Tablica 3. Ostale nepravilnosti, točka 5. Neispunjenje rezultata (pokazatelja) projekta. Iz tog razloga se preporučuje u LAG natječaju **upozoriti korisnike na navedeno.**

Neki pozitivni i negativni primjeri kako se intervencija provodi putem LAG natječaja i pripadajućih projekata:

5.1 Primjer 1: LAG natječaj za potporu primarnoj poljoprivredi i preradi poljoprivrednih proizvoda

Prihvatljivi korisnici: SOPG, OPG, obrt, trgovačko društvo, zadruga…
Prihvatljive aktivnosti ulaganja u građenje/opremanje građevine (uključujući izvore obnovljive energije), nabavu opreme, marketinške i/ili edukativne aktivnosti, promotivne aktivnosti ….

5.1.1 Nedostatan (nejasan) pristup u pripremi LAG natječaja

U **tekstu LAG natječaja**, u dijelu unosa teksta vezanog uz pokazatelje rezultata LAG samo nabroji pokazatelje rezultata s njhovim nazivima sukladno navedenom u intervenciji LRS, bez dodatnog obrazloženja, a često i bez razvidne poveznice pokazatelja s doprinosom specifičnim ciljevima ZPP-a (intervencija u LRS doprinosi SC 2, SC 4 i SC 8) i/ili bez dodatnog obrazloženja kako i na koji način se doprinosi konceptu Pametnih sela (R.40). Npr.

Pokazatelji:

- R.3 Digitalizacija poljoprivrede
- R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
- R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora
- R.16 Ulaganja povezana s klimom
- R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima
- Sačuvana radna mjesta
- R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva
- R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva

U **Prijavnom obrascu** Zahtjeva za potporu (Obrazac 1) u dijelu ***Projekt doprinosi ciljevima Strateškog plana ZPP-a***, LAG, na primjer, samo nabroji jedan ili dva, ali ne i sva tri specifična cilja SP ZPP-a (2, 4, 8), iako dalje navodi pokazatelje rezultata koji doprine ostvarenju sva tri SC-a. Nadalje, LAG ne navodi objašnjenje povezanosti pojedinog SC-a s odgovarajućim R-ovima.
Primjer navoda samo jednog SC, bez obzira na druge SC koji su povezani sa R-ovima (pokazateljima) navedenim u tekstu LAG natječaja:

Projekt doprinosi ciljevima Strateškog plana ZPP-a: *Uputa: Projekt mora biti usklađen s najmanje jednim specifičnim ciljem iz Strateškog plana ZPP-a. Označite „X“ u polju DA, ako je ponuđeni cilj primjenjiv za vaš projekt, te obrazložite na koji način projektna aktivnost doprinosi ostvarenju odabranog cilja.*	
SC 2 ZPP-a: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju	**DA** ☐
Obrazloženje:	

U ovakvom slučaju, u čemu može biti problem:

- za korisnika: Korisniku ne može biti jasno što i kako mora unijeti u prijavni obrazac, budući da nema informacije o tome kako se ostvaruje doprinos pojedinom SC-u ZPP-a. Zbog navedenog, korisnik može pogrešno povezati da se doprinos SC-u ostvaruje putem projektnih aktivnosti ili isporuka, umjesto putem doprinosa odgovarajućem (relevatnom) pokazatelju rezultata. Ukoliko se ovakav projekt ipak odobri za financiranje, korisnik može imati značajne probleme u provedbi projekta, posebno u fazi praćenja i/ili prilikom zadnje isplate.
- za LAG: Nejasnoća u provjeri uvjeta prihvatljivosti projekta putem doprinosa cilju ZPP-a (detaljnije objašnjeno u sljedećem dijelu – pokazatelji rezultata)
- za Agenciju: Ne može jasno ocijeniti/provjeriti uvjet prihvatljivosti doprinosa cilju ZPP-a (izuzev kroz njegov opisni dio), što može dovesti do različitih tumačenja te mogućeg poništenja natječaja radi sistemske greške ili financijske kazne za korisnika, a slijedno i sporova.

U dijelu Prijavnog obrasca ***Doprinos projekta pokazateljima očekivanih rezultata na razini intervencije za postizanje strateških pokazatelja LRS LAG-a*, pogrešno je tražiti obrazloženje i unos ciljane vrijednosti projekta, ako je naveden samo naziv pokazatelja i nazivna mjerna jedinica iz LRS,** jer oni služe za izvješćivanje LAG-a/praćenje intervencije 77.06, ali ne i za primjenu/popunjavanje od strane korisnika u okviru prijave projekta. Na primjer, pogrešno je tražiti obrazloženje i ciljanu vrijednost pokazatelja za R.39, ako korisniku nije jasno da isti upisuje isključivo ako se projekt odnosi na fizička ulaganja koja nisu povezana s razvojem primarne poljoprivredne proizvodnje, i sl.

Doprinos projekta pokazateljima očekivanih rezultata na razini intervencije za postizanje strateških pokazatelja LRS LAG-a *Uputa: Označite „X“ u polju DA, ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt, te navedite ciljanu vrijednost projekta iskazanu u mjernoj jednici te obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata.*		
Naziv pokazatelja: R.3 Digitalizacija poljoprivrede Mjerna jedinica: Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta		

<table>
<tr><td colspan="3">ili druga verzija: Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u Zahtjevu za isplatu.</td></tr>
<tr><td>Naziv pokazatelja: R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava
Mjerna jedinica: Broj poljoprivrednih gospodarstava koji primaju potporu</td><td>DA ☐</td><td>Ciljana vrijednost projekta:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta
ili druga verzija: Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u Zahtjevu za isplatu.</td></tr>
<tr><td>Naziv pokazatelja: R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva
Mjerna jedinica: Broj poduzeća</td><td>DA ☐</td><td>Ciljana vrijednost projekta:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta
ili druga verzija: Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u Zahtjevu za isplatu.</td></tr>
</table>

U ovakvom slučaju, u čemu može biti problem:

- za korisnika: Budući da nema nikakve smjernice za ispunjavanje ovog dijela obrasca, korisniku ne može biti jasno kojem od navedenih pokazatelja njegov projekt doprinosi, niti zašto je to važno. Nije mu jasno s čim povezuje ciljanu vrijednost - s cjelokupnim projektom, pojedinim projektnim aktivnostima ili s isporukama. Nadalje, iz navedenog primjera LAG natječaja, korisnik koji, primjerice, modernizira poljoprivredno gospodarstvo (koje se smatra i MS poduzećem) uvođenjem i digitalne tehnologije, može pogrešno, ali ne svojom krivicom, u sve pokazatelje upisati DA i broj 1.
- za LAG: LAG ne može jednostavno ocijeniti prihvatljivost projekta, odnosno doprinos projekta barem jednom SC-u putem određenih pokazatelja rezultata, budući da korisnik može za svaki pokazatelj označiti DA i za ciljanu vrijednost odrediti 1. Naime, bez obzira što korisnik napiše u Prijavnom obrascu, ukoliko LAG uvidom u cjelokupnu dokumentaciju zahtjeva za potporu utvrdi da projekt doprinosi određenom pokazatelju rezultata, a time i cilju/ciljevima SP ZPP-a, morat će od korisnika tražiti obrazloženje/ispravak što značajno otežava i produljuje postupak ocjenjivanja projekta. Problem za LAG se dodatno komplicira ukoliko je doprinos određene projektne aktivnosti i/ili isporuke pokazatelju rezultata ujedno i kriterij odabira. Posebno treba ukazati na grešku koja je moguća zbog nejasnoće povezivanja aktivnosti/isporuke s doprinosom konceptu Pametnih sela u kontekstu doprinosa R.40 (navedenog u LAG natječaju ali ne i Obrascu) i dodane vrijednosti LEADER-a, pogotovo u slučaju kada se ovaj doprinos valorizira putem kriterija odabira. Uz navedeno, dodatan problem za LAG leži i praćenju i u izvješćivanju ostvarenja pokazatelja rezultata, te evaluaciji LRS a što su obaveze LAG-a sukladno Pravilniku o provedbi LRS i Uredbi (EU) br. 2021/1060.
- za Agenciju: Ne može jasno ocijeniti/provjeriti postupak odabira projekta ili postizanje rezultata projekta (izuzev kroz njegov opisni dio), što može dovesti do različitih tumačenja te moguće financijske kazne za korisnika, a slijedno i sporova kako LAG-a s korisnikom tako i s Agencijom

Nastavno na popis pokazatelja iz teksta LAG natječaja navedenog primjera, LAG je u Prijavnom obrascu trebao navesti i doprinos R.40 u okviru pokazatelja kojima trebaju doprinijeti projekti korisnika. Pogrešan pristup je primijeniti samo tablicu ***doprinosa provedbi koncepta Pametnih sela*** bez naznačene jasne poveznice s R.40. u dijelu doprinosa pokazateljima rezultata, a posebno ako je jedan od kriterija odabira i/ili prihvatljivosti projekta doprinos provedbi koncepta Pametnih sela.

Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela (ako je primjenjivo): *Uputa: Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela u poglavlju (broj) LAG natječaja. Projekt ne mora doprinositi provedbi koncepta Pametnih sela kako bi bio prihvatljiv. Označite „X“ u polju DA, ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt*	
Inovativna i pametna rješenja u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava kriteriju „inovativne značajke“ na lokalnoj razini, odnosno području LAG-a, potrebno je obrazložiti na koji način postižete sukladnost s ovim kriterijem, odnosno zbog čega smatrate da rezultat projekta ima svojstvo inovativne značajke, te kojim relevantnim dokazima isto možete potvrditi (istraživanje i analiza tržišta, mjerodavni registri/popisi, baze podataka, potvrde relevantnih tijela o patentu ili uporabnom modelu i sl.).*	**DA** ☐
Kratko obrazložite (najviše 20 redova):	
Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je obrazložiti na koji način, odnosno zbog čega smatrate da isporuke ili rezultat projekta doprinose digitalizaciji.*	**DA** ☐
Kratko obrazložite (najviše 10 redova):	
Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je obrazložiti na koji način, odnosno zbog čega smatrate da isporuke ili rezultat projekta doprinosi okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena.*	**DA** ☐
Kratko obrazložite (najviše 10 redova):	

U ovakvom slučaju, u čemu može biti problem:

- za korisnika: Korisniku nije jasno što i kako mora unijeti, budući da nema detaljnjih informacija o određenom kriteriju. Nije mu jasno povezuje li doprinos projekta konceptu Pametnih sela s projektnim aktivnostima ili s isporukama. Nije mu jasno jasno da se doprinos konceptu Pametnih sela (koji nema ciljanu vrijednost projekta) ujedno povezuje (dokazuje) i putem označenog i upisanog relevatnog pokazatelja rezultata koji je naveden u tekstu LAG natječaja (R.40) ali ne i u Prijavnom obrascu Zahtjeva za potporu.
- za LAG: Nejasnoća u provjeri prilikom odabira projekta ako ne postoji pravilna poveznica s pokazateljem rezultata. Navedeno je posebno problematično ako je doprinos kriterijima koncepta Pametnih sela jedan od kriterija odabira projekta.
- za Agenciju: Ne može jasno ocijeniti/provjeriti postupak odabira projekta ili postizanje rezultata projekta (izuzev kroz njegov opisni dio), što može dovesti do različitih tumačenja te moguće financijske kazne za korisnika, a slijedno i sporova kako LAG-a sa korisnikom tako i sa Agencijom.

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

5.1.2 Dostatan (jasan) pristup pripremi LAG natječaja

U **tekstu LAG natječaja**, u dijelu unosa teksta vezanog uz pokazatelje rezultata LAG jasno navodi specifične ciljeve LRS i poveznicu s relevantnim pokazateljem rezultata te pripadajućim mjernim jedinicama doprinosa intervenciji LRS na razini projekta (radi razumjevanja/povezivanja logike intervencije LRS i provedbe na projektnoj razini). Jednako tako, jasnim uputama u LAG natječaju korisniku se omogućuje kvalitetna priprema jasnih/mjerljivih projekata.
Važno je relevatno kreirati **doprinos pokazatelju rezultata na razini LAG natječaja (mjerna jedinica LAG natječaja)**, a koji će se postići putem odabranih projekata (do razine projektne aktivnosti). Mjerna jedinica LAG natječaja mora biti jasno mjerljiva/dokazana relevatnim revizijskim tragom (izvorom dokaza) provedbom ili završetkom projekta te mora biti relevantna za mjerljivo postizanje svrhe, odnosno cilja LAG natječaja.

Pokazatelji:
Intervencija u okviru koje se provodi ovaj LAG natječaj, izravno i značajno doprinosi **specifičnim ciljevima (SC) Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike:**

SC 2: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju putem sljedećih pokazatelja:

Pokazatelj rezultata (R)	Naziv pokazatelja	Mjerna jedinica LRS/ SP ZPP	Mjerna jedinica LAG natječaja:
R.3	Digitalizacija poljoprivrede	Broj PG-ova koji primaju potporu	Broj aktivnosti povezanih s digitalizacijom u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji
R.9	Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	Broj PG-ova koji primaju potporu	Broj aktivnosti ulaganja u modernizaciju primarne poljoprivredne proizvodnje

SC 4: Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, između ostalog, smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanjem održive energije putem sljedećih pokazatelja:

Pokazatelj rezultata (R)	Naziv pokazatelja	Mjerna jedinica LRS/ SP ZPP	Mjerna jedinica LAG natječaja:
R.15	Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	MW	MW
R.16	Ulaganja povezana s klimom	Broj PG-ova koji primaju potporu	Broj aktivnosti ulaganja povezanih s očuvanjem okoliša i ublažavanjem klimatskih promjena

SC 8: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo, putem sljedećih pokazatelja:

Pokazatelj rezultata (R)	Naziv pokazatelja	Mjerna jedinica LRS/ SP ZPP	Mjerna jedinica LAG natječaja:
R. 37	Novostvorena radna mjesta (puno radno vrijeme)	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)
	Sačuvana radna mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta

R. 39	Razvoj ruralnog gospodarstva	Broj poduzeća	Broj aktivnosti ulaganja poljoprivrednih gospodarstava u modernizaciju prerade poljoprivrednih proizvoda
R. 40	Pametna tranzicija ruralnog gospodarstva	Broj projekata	Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela

Ili ih LAG može unijeti sažeto, samo naziv SC-a i pripadajuće pokazatelje (R-ove sa nazivima) a mjerne jedinice, na razini LRS i samog LAG natječaja (za primjenu u okviru Prijavnog obrasca i gdje god još želi), navesti u Prilogu LAG natječaju. Načelo je jednako, pokazatelji rezultata moraju biti jasno i nedvojbeno, jednoznačno, objašnjeni korisnicima.
LAG, također, može pristupiti još detaljnije i jasnije korisnicima, na razini prihvatljivih aktivnosti LAG natječaja. Popis prihvatljivih aktivnosti LAG natječaja može se izravno povezati s doprinosom jednom ili više pokazatelja rezultata, a time i s doprinosom specifičnom cilju SP ZPP-a, uključujući doprinos dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a. Navedeno se može napraviti u tekstu natječaja ili putem Priloga LAG natječaju. (Primjer u Dodatku 1.)
Jasno povezivanje doprinosa SC-ima ZPP-a ili (putem) pokazatelja rezultata i/ili doprinosa dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a iznimno je važno ako su isti povezani s kriterijima odabira projekta.

U tekstu LAG natječaja ili, prema ovom primjeru, u **Prijavnom obrascu** Zahtjeva za potporu (Obrazac 1) u dijelu ***Projekt doprinosi ciljevima Strateškog plana ZPP-a***, LAG navodi relevantne ciljeve ZPP-a s pripadajućim jasnim uputama načina unosa obrazloženja korisnika s upućivanjem na poveznice sa pokazateljima rezultata uključujući i poveznicu s doprinosom (R.40) konceptu Pametnih sela (što tada čini jasnu logiku intervencije koja se traži od projekta/korisnika).
Primjer u korelaciji s relevatnim SC, radi jasnoće povezanosti kao i primjene relevatnih pokazatelja rezultata (jednostavan pristup koji LAG može proširiti sa dodatnim napomenama vezanim za obrazloženje doprinosa konceptu Pametnih sela u drugom dijelu Prijavnog obrasca i/ili dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a. (Važna tehnička napomena: prilikom pripreme Prijavnog obrasca Zahtjeva za potporu, prilikom proširenja uputa/napomena i sl. uvijek pazite na boje koje se nalaze na početku Prijavnog obrasca LEGENDA, jer su samo bijela polja namijenjena popunjavanju od strane korisnika):

Projekt doprinosi ciljevima Strateškog plana ZPP-a: *Uputa: projekt mora biti usklađen s najmanje jednim specifičnim ciljem iz SP ZPP-a. Označite s „X“ u polju DA ako je ponuđeni cilj primjenjiv za vaš projekt.* *Specifični ciljevi SP ZPP-a i njihovi pokazatelji su navedeni u Poglavlju (broj) LAG natječaja* (ako ste tako predvidjeli) *i u Prilogu (broj) LAG natječaja.*	
SC 2 ZPP-a: Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanja, tehnologiju i digitalizaciju	**DA** ☐
Napomena: *Projekt doprinosi SC 2 ZPP-a ukoliko doprinosi pokazateljima rezultata R.3 i/ili R.9 (dio* ___unijeti broj/oznaku pitanja u Obrascu) *U obrazloženju kratko opišite kako projekt doprinosi ostvarenju ovog cilja ZPP-a povezano s navedenim pokazateljima rezultata.*	
Obrazloženje:	
SC 4 ZPP-a: Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, između ostalog, smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanjem održive energije	**DA** ☐

Napomena: *Projekt doprinosi SC 4 ZPP-a ukoliko doprinosi pokazateljima rezultata R.15 i/ili R.16 (dio* ___unijeti broj/oznaku pitanja u Obrascu) *U obrazloženju kratko opišite kako projekt doprinosi ostvarenju ovog cilja ZPP-a povezano s navedenim pokazateljima rezultata.*
Obrazloženje:

SC 8 ZPP-a: Potpora održivom dohotku poljoprivrednih gospodarstava i otpornosti poljoprivrednog sektora u cijeloj Uniji kako bi se poboljšala dugoročna sigurnost opskrbe hranom i poljoprivredna raznolikost te osigurala gospodarska održivost poljoprivredne proizvodnje u Uniji	**DA** ☐
Napomena: *Projekt doprinosi SC 8 ZPP-a, ako doprinosi pokazateljima rezultata R.37 i/ili očuvanju radnih mjesta i/ili R.39 i/ili R.40 (dio____*unijeti broj/oznaku pitanja u Obrascu) *U obrazloženju kratko opišite kako projekt doprinosi ostvarenju ovog cilja ZPP-a povezano s navedenim pokazateljima rezultata.*	
Obrazloženje:	

U tekstu LAG natječaja ili, prema ovom primjeru, u **Prijavnom obrascu** Zahtjeva za potporu (Obrazac 1) u dijelu ***Doprinos projekta pokazateljima očekivanih rezultata na razini intervencije za postizanje strateških pokazatelja LRS LAG-a***, LAG navodi relevantne R-ove s pripadajućim jasnim obrazloženjima i uputama načina unosa i upisa ciljane vrijednosti projekta, kao i dodatna upozorenja/napomene za korisnika, (ako LAG smatra da je potrebno). Na taj način se ujedno osigurava i jasna podloga za ocjenu/izvješćivanje LAG-a/praćenje intervencije 77.06. R-ove treba navoditi u poretku, prema njihovim rednim brojevima, radi česte povezanosti i logike praćenja/unosa odgovora od strane korisnika.
Primjer pravilnog i jednostavnog pristupa:

Doprinos projekta pokazateljima očekivanih rezultata na razini intervencije za postizanje strateških pokazatelja LRS LAG-a *Uputa: Pokazatelji rezultata koji doprinose ostvarenju pojedinog SC-a SP ZPP-a dani su u Poglavlju (broj) LAG natječaja te u Prilogu (broj) LAG natječaja. U ovom dijelu je potrebno povezati pojedinu projektnu aktivnost s odgovarajućim pokazateljima rezultata.* *Označite „X" u polju DA ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt.* *Napomena/važno:* *Ciljanu vrijednost rezultata projekta treba pažljivo planirati, jer će se njihovo ostvarenje pratiti u fazi kontrole zahtjeva za isplatu i u petogodišnjem razdoblju nakon konačne isplate (ako je primjenjivo).*		
Naziv pokazatelja**: R.3 Digitalizacija poljoprivrede** Mjerna jedinica: Broj aktivnosti povezanih s digitalizacijom u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Doprinos ovom pokazatelju se može ostvariti za fizička ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu koja omogućuje digitalizaciju te kroz aktivnosti stjecanja znanja i vještina za digitalnu tranziciju, u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.* *Navedite projektne aktivnosti koje doprinose ovom pokazatelju. Isto mora biti usklađeno s Obrascem 2 – Plan projektnih aktivnosti. U ciljanu vrijednost projekta unesite njihov ukupan broj (zbroj aktivnosti ulaganja i aktivnosti stjecanja znanja i vještina).* *Napomena: Ulaganja koja doprinose ovom pokazatelju, obavezno doprinose pokazateljima R.9 i R.40. Dodatno, ukoliko su ulaganja povezana s okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena, doprinose i pokazatelju R.16.*		
Obrazloženje:		

Naziv pokazatelja: **R.9 Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava** Mjerna jedinica: Broj aktivnosti ulaganja u modernizaciju primarne poljoprivredne proizvodnje	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Doprinos ovom pokazatelju rezultata može se ostvariti za produktivna ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, uključujući primjenu novih tehnologija, metoda i sličnih rješenja, koja doprinose modernizaciji i restrukturiranju primarne poljoprivredne proizvodnje. Aktivnosti stjecanja znanja i vještina ne doprinose ostvarenju ovog pokazatelja rezultata.* *Navedite projektne aktivnosti koje doprinose ovom pokazatelju. Isto mora biti usklađeno s Obrascem 2 – Plan projektnih aktivnosti. U ciljanu vrijednost projekta unesite njihov ukupan broj (zbroj aktivnosti ulaganja u modernizaciju, isključujući aktivnosti stjecanja znanja i vještina).* *Napomena: Ulaganja koja doprinose ovom pokazatelju rezultata, doprinose i sljedećim pokazateljima:* *R.15 - ukoliko se odnose na ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljiv izvora* *R.16 - ukoliko se odnose na ulaganja povezana s okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena.*		
Naziv pokazatelja: **R.15 Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora** Mjerna jedinica: MW	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Kako bi projekt doprinosio ovom pokazatelju, u Obrascu 2 – Plan projektnih aktivnosti, mora biti razvidna aktivnost ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Doprinos ovom pokazatelju rezultata se može ostvariti za ulaganja u primarnu poljoprivrednu proizvodnju i/ili preradu.* *Navedite projektne aktivnosti koje doprinose ovom pokazatelju. U ciljanu vrijednost je potrebno navesti ugrađeni godišnji kapacitet tehnologije obnovljive energije (npr. hidroenergija, kruta, tekuća i plinovita biomasa, bioplin, vjetar, solarna fotonaponska, solarna toplinske, geotermalna i toplinske pumpe ili dr.) kao rezultat ulaganja koje planirate provesti.* *Napomena: Ulaganja koja doprinose ovom pokazatelju, obavezno doprinose i pokazatelju rezultata R.16 i R.40*		
Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja: **R.16 Ulaganja povezana s klimom** Mjerna jedinica: Broj aktivnosti ulaganja povezanih s doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Doprinos ovom pokazatelju se može ostvariti za fizička produktivna i neproduktivna ulaganja povezana doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena, u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i/ili preradi. Isto podrazumijeva fizička ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu usmjerenu na uštedu vode, uštedu energije, ekološku ambalažu i smanjenje otpada i sl., kao i na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ili biomaterijala. Aktivnosti stjecanja znanja i vještina ne doprinose ostvarenju ovog pokazatelja rezultata.* *Navedite projektne aktivnosti koje doprinose ovom pokazatelju. Isto mora biti usklađeno s Obrascem 2 – Plan projektnih aktivnosti. U ciljanu vrijednost projekta unesite njihov ukupan broj (zbroj aktivnosti ulaganja, isključujući aktivnosti stjecanja znanja i vještina).* *Napomena: Ulaganja koja doprinose ovom pokazatelju, obavezno doprinose i pokazatelju R.40.*		
Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja: **R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima** Mjerna jedinica: Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Obrazložite na koji način projekt doprinosi stvaranju novih radnih mjesta (puno radno vrijeme). U obrazloženju obavezno navesti broj i vrstu radnih mjesta. Ostvarenje ovog pokazatelja dokazuje se odgovarajućom dokumentacijom prilikom podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu.*		

Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja LRS: **Sačuvana radna mjesta** Mjerna jedinica: Broj sačuvanih radnih mjesta	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Obrazložite na koji način projekt doprinosi očuvanju postojećih radnih mjesta te navedite broj trenutačnih radnih mjesta korisnika. Ostvarenje ovog pokazatelja dokazuje se odgovarajućom dokumentacijom prilikom podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu.*		
Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja: **R.39 Razvoj ruralnog gospodarstva** Mjerna jedinica: Broj aktivnosti ulaganja poljoprivrednih gospodarstava u modernizaciju prerade poljoprivrednih proizvoda	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Doprinos ovom pokazatelju rezultata može se ostvariti za produktivna ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu, uključujući primjenu novih tehnologija, metoda i sličnih rješenja, koja doprinose modernizaciji prerade poljoprivrednih proizvoda. Aktivnosti stjecanja znanja i vještina ne doprinose ostvarenju ovog pokazatelja rezultata.* *Navedite projektne aktivnosti koje doprinose ovom pokazatelju. Isto mora biti usklađeno s Obrascem 2 – Plan projektnih aktivnosti. U ciljanu vrijednost projekta unesite njihov ukupan broj (zbroj aktivnosti ulaganja, isključujući aktivnosti stjecanja znanja i vještina).* *Napomena: Ulaganja koja doprinose ovom pokazatelju rezultata, doprinose i sljedećim pokazateljima:* *R.15 - ukoliko se odnose na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora* *R.16 - ukoliko su povezana s okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena.* *R.40 - ukoliko se odnose na digitalizaciju i/ili ukoliko su povezana s okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena.*		
Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja: **R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva** Mjerna jedinica: Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	**DA** ☐	**NE** ☐
Uputa: *Doprinos ovom pokazatelju rezultata se ostvaruje putem projektnih aktivnosti koje doprinose pokazateljima R.3 i/ili R.15 i/ili R16 i/ili putem ulaganja koja se odnose na digitalizaciju poljoprivrednih gospodarstava u preradi, a koja doprinose pokazatelju R.39.* Radi jasnoće upute, LAG može ubaciti i poveznicu sa aktivnostima: *Ovom pokazatelju doprinosi i provedba sljedećih aktivnosti:* *- aktivnosti stjecanja znanja iz područja digitalne tranzicije za ulaganja u preradi* *- aktivnosti stjecanja znanja iz područja zaštite okoliša i ublažavanja klimatskih promjena u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i/ili preradi.* *Dodatno, ovom pokazatelju rezultata doprinose i inovativni projekti, uključujući i provedbu projekata zajedničkog korisnika. Pojam inovativnosti je obrazložen u*_____(Poglavlju____LAG natječaja i/ili u Prilogu ____LAG natječaja, unos prema odabiru LAG-a) *Ukoliko projekt doprinosi ovom pokazatelju rezultata, potrebno je ukratko obrazložiti na koji način postižete sukladnost s istim, povezano s jednim ili više odgovarajućih pokazatelja rezultata SP ZPP-a. Ukoliko je primjenjivo, potrebno je ukratko obrazložiti/povezati i sukladnost s inovativnošću. (Detaljno obrazloženje inovativnosti projekta predmet je pitanja _____ovog Obrasca)* (poveznica sa dijelom pitanja doprinosa konceptom Pametnih sela u inovativnim značajkama)		
Obrazloženje:		

Ako se R.40 nalazi na popisu pokazatelja rezultata povezan sa SC 8, ali i s dodanom vrijednosti LEADER (CLLD) - a, a posebno ako je isti vezan i uz kriterije odabira projekta, tada je u dijelu Prijavnog obrasca vezanom za opis ***doprinosa konceptu Pametnih sela*** potrebno pristupiti na slijedeći način:

Doprinos dodanoj vrijednosti LEADER-a kroz doprinos konceptu Pametnih sela: *Uputa: Pokazatelji dodane vrijednosti LEADER-a kroz doprinos konceptu Pametnih sela su navedeni u Poglavlju 1.1. LAG Natječaja, te u Prilogu 3 i Prilogu 4. Natječaja. Doprinos konceptu Pametnih sela povezan je s doprinosom pokazatelju rezultata SC SP ZPP-a R.40.* ***Doprinos konceptu Pametnih sela** putem doprinosa barem jednoj njegovoj odrednici**, uvjet je prihvatljivosti projekta.** Dodatno, ovaj element dodane vrijednosti LEADER-a je **i jedan od kriterija odabira.** Detaljno obrazloženje kriterija odabira nalazi se u Prilogu 4. Natječaja. Označite sa „X“ u polju DA ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt.* ***Napomena/važno**:Pokazatelje rezultata projekta treba pažljivo planirati jer će se njihovo ostvarenje pratiti u fazi kontrole zahtjeva za isplatu i u petogodišnjem razdoblju nakon konačne isplate (ako je primjenjivo).*	
Inovativna i pametna rješenja u selima *Uputa/Napomena: Ukoliko projekt udovoljava kriteriju „inovativne značajke“ na lokalnoj razini, navedite projektne aktivnosti i povezane mjerljive rezultate koje doprinose ovom pokazatelju. Isto mora biti usklađeno s Planom projektnih aktivnosti (Obrazac 2). Dodatno, potrebno je obrazložiti na koji način postižete sukladnost s ovim kriterijem te kojim relevantnim dokazima isto možete potvrditi (istraživanje i analiza tržišta, mjerodavni registri/popisi, baze podataka, potvrde relevantnih tijela o patentu ili uporabnom modelu i sl.).* Napomena Vodiča: Ako LAG u inovativnim značajkama na lokalnoj razini, u okviru dodane vrijednosti LEADER-a u LRS, ima navedeno npr. da je projektno partnerstvo (ili je isto definiranom pod pojmom „Zajednički korisnik“ u LRS/te pojmovniku LAG natječaja) također inovativan pristup. Onda je provedbu projekta u partnerstvu ili ako projekt provodi tzv. zajednički korisnik, potrebno uvrstiti u okviru upute za unos istog od strane korisnika.	**DA** ☐
Kratko obrazložite:(možete ili ne morate ograničiti broj redova)	
Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima *Uputa/Napomena: Projekt udovoljava ovom kriteriju ukoliko doprinosi pokazatelju rezultata R.40 SP ZPP-a kroz doprinos pokazateljima povezanih s fizičkim ulaganjima u digitalizaciju (R.3 za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, odnosno R.39 za preradu) i putem provedbe aktivnosti stjecanja znanja i vještina za digitalnu tranziciju u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji (R.3) i/ili preradi (R.40). Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je ukratko obrazložiti na koji način postižete sukladnost s istim, povezano s odgovorom za R.40 iz dijela _____ ovog Obrasca.*	**DA** ☐
Kratko obrazložite:(možete ili ne morate ograničiti broj redova)	
Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima *Uputa/Napomena: Projekt udovoljava ovom kriteriju ukoliko doprinosi pokazatelju R.40 SP ZPP-a kroz doprinos pokazateljima povezanih s fizičkim ulaganjima koja doprinose okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena (R.15 i/ili R.16) i putem aktivnosti stjecanja znanja i vještina koje doprinose istim ciljevima, u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i/ili preradi (R.40).* *Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je obrazložiti na koji način postižete sukladnost s istim, povezano s odgovorom za R.40 iz dijela_____ ovog Obrasca.*	**DA** ☐
Kratko obrazložite:(možete ili ne morate ograničiti broj redova)	

5.2 Primjer 2: LAG natječaj za potporu uslugama/infrastrukturi u lokalnim zajednicama

Prihvatljivi korisnici: JLS, trgovačka društva u većinskom javnom vlasništvu, javne ustanove, organizacije civilnog društva
Prihvatljive aktivnosti ulaganja u građenje/opremanje građevine, nabavu opreme, edukativno-informativne aktivnosti, promotivne aktivnosti ….

5.2.1 Nedostatan (nejasan) pristup u pripremi LAG natječaja:

U **tekstu LAG natječaja**, u dijelu unosa teksta vezanog uz pokazatelje rezultata LAG samo nabroji pokazatelje rezultata s njhovim nazivima sukladno navedenom u LRS, često i bez obrazloženja kako i na koji način se doprinosi konceptu Pametnih sela (R.40), npr.

Pokazatelji:

- R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima
- Sačuvana radna mjesta
- R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva
- R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe
- R.42 Promicanje socijalne uključenosti

U **Prijavnom obrascu** Zahtjeva za potporu (Obrazac 1) u dijelu ***Projekt doprinosi ciljevima Strateškog plana ZPP-a***, LAG, na primjer, samo navede SC 8 ZPP-a bez relevatne upute za unos od strane korisnika

Projekt doprinosi ciljevima Strateškog plana ZPP-a: *Uputa: Projekt mora biti usklađen s najmanje jednim specifičnim ciljem iz Strateškog plana ZPP-a. Označite „X“ u polju DA, ako je ponuđeni cilj primjenjiv za vaš projekt, te obrazložite na koji način projektna aktivnost doprinosi ostvarenju odabranog cilja.*	
SC 8 ZPP-a: Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo	**DA** ☐
Obrazloženje:	

U ovakvom slučaju, u čemu može biti problem:

- za korisnika: Korisniku ne može biti jasno što i kako mora unijeti u prijavni obrazac, budući da nema informacije o tome kako se ostvaruje doprinos pojedinom SC-u ZPP-a. Zbog navedenog, korisnik može pogrešno povezati da se doprinos cilju ostvaruje putem projektnih aktivnosti ili isporuka, umjesto putem doprinosa odgovarajućem (relevatnom) pokazatelju rezultata. Ukoliko se ovakav projekt ipak odobri za financiranje, korisnik može imati značajne probleme u provedbi projekta, posebno u fazi praćenja i/ili prilikom zadnje isplate.
- za LAG: Nejasnoća u provjeri uvjeta prihvatljivosti projekta putem doprinosa cilju ZPP-a u korelaciji sa izvorom dokaza – pokazateljem i ciljanom vrijednosti. Ako projekt nema relevantan i usklađen (s opisom projekta, aktivnostima i ciljem projekta) izvor dokaza (pokazatelj rezultata), projekt nije zadovoljio uvjet prihvatljivosti doprinosa cilju SP ZPP-a., bez obzira što je korisnik upisao DA.
- za Agenciju: Ne može jasno ocijeniti/provjeriti doprinos cilju ZPP-a (izuzev kroz njegov opisni dio), što može dovesti do različitih tumačenja te mogućeg poništenja natječaja radi sistemske greške ili financijske kazne za korisnika, a slijedno i sporova.

Isto tako, **pogrešno je tražiti obrazloženje i unos ciljane vrijednosti projekta, ako je naveden samo naziv pokazatelja i nazivna mjerna jednica LRS,** oni služe za izvješćivanje LAG-a/praćenje intervencije 77.06, ali ne i za primjenu/popunjavanje od strane korisnika u okviru prijave projekta.

<table>
<tr><td colspan="3">Doprinos projekta pokazateljima očekivanih rezultata na razini intervencije za postizanje strateških pokazatelja LRS LAG-a
Uputa: Označite „X“ u polju DA, ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt, te navedite ciljanu vrijednost projekta iskazanu u mjernoj jednici te obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata.</td></tr>
<tr><td>Naziv pokazatelja: R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima
Mjerna jedinica: Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)</td><td>DA ☐</td><td>Ciljana vrijednost projekta:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta
ili druga verzija:Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u zahtjevu za isplatu.</td></tr>
<tr><td>Naziv pokazatelja: Sačuvana radna mjesta
Mjerna jedinica: Broj sačuvanih radnih mjesta</td><td>DA ☐</td><td>Ciljana vrijednost projekta:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta
ili druga verzija: Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u Zahtjevu za isplatu.</td></tr>
<tr><td>Naziv pokazatelja: R.40 Pametna tranzicija ruralnog gospodarstva
Mjerna jedinica: Broj projekata</td><td>DA ☐</td><td>Ciljana vrijednost projekta:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta
ili druga verzija: Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u Zahtjevu za isplatu.</td></tr>
<tr><td>Naziv pokazatelja: R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe
Mjerna jedinica: Broj ruralnih stanovnika koji imaju koristi</td><td>DA ☐</td><td>Ciljana vrijednost projekta:</td></tr>
<tr><td colspan="3">Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta
ili druga verzija: Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u Zahtjevu za isplatu.</td></tr>
</table>

Naziv pokazatelja: R.42 Promicanje socijalne uključenosti Mjerna jedinica: Broj osoba	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako je utvrđena ciljana vrijednost projekta *ili druga verzija: Obrazložite na koji način projekt doprinosi pokazatelju rezultata i kako ste utvrdili ciljanu vrijednost pokazatelja, navedite kako ćete dokazati realizaciju pokazatelja u Zahtjevu za isplatu.*		

U ovakvom slučaju, u čemu može biti problem:

- za korisnika: Korisniku nije jasno kojem od navedenih pokazatelja njegov projekt doprinosi Nije mu jasno povezuje li ciljanu vrijednost s projektnim aktivnostima ili s isporukama jer iz navedenog za sve pokazatelje može upisati DA i u ciljanu vrijednost za sve relevantne pokazatelje bilo koji broj.
- Konkretno, moguće je da korisnik za **R.41**, pogrešno zbroji, sve stanovnike jedinica lokalne samoprave u kojima se provode aktivnosti projekta, neovisno o tome provodi li se projekt samostalno ili u partnerstvu i neovisno o tome provode li se sve aktivnosti na području LAG-a X. Primjerice, za partnerski projekt, u naselju „a“ i „b“ se provode ulaganja, u naselju „a“, „b“ i „c“ se provode tzv. „soft“ ili nematerijalne (edukativno-informativne ili promotivne aktivnosti), na području LAG-a te u naselju „d“ studijsko putovanje i promotivne aktivnosti, a isti je izvan područja LAG-a. Korisniku ne može biti jasno da se unos podataka odnosi isključivo na naselja u kojima se aktivnosti provode, da se **mora izbjegavati dvostruko brojanje stanovnika naselja** te da se **aktivnosti koje se ne provode na području LAG-a ne unose u pokazatelj** (jer se isti odnosi na pokazatelj određene LRS/LAG-a a ne nekog drugog područja). Odnosno, korisniku treba biti jasno da je ciljana vrijednost jednaka zbroju stanovnika naselja „a“, „b“ i „c“.
  Nadalje, za **R.42**, korisniku nije jasno da se unosi samo **broj osoba iz osjetljivih skupina društva** koje izravno sudjeluju u aktivnostima ili su potencijalni korisnici ulaganja u slučaju projekata koji nemaju tzv. „soft“ ili nematerijalne aktivnosti u koje su isti izravno uključeni. Isto tako, korisniku nije jasno da je ovaj pokazatelj povezan s ciljanim skupinama projekta (sudionici), odnosno s krajnjim korisnicima (potencijalni korisnici), u slučaju projekata koji nemaju „soft“ aktivnosti. Nadalje, korisnik ne može znati da je za ciljane skupine (sudionike)/potencijalne korisnike nužno osigurati revizijski trag i do 5 godina nakon zadnje isplate, ukoliko se radi o ulaganjima u kojem se u ciljanu vrijednost pokazatelja rezultata bilježe potencijalni korisnici kojima je ulaganje namijenjeno nakon završetka projekta.

- za LAG: Ne može relevatno ocijeniti niti izvjestiti doprinos pokazateljima LAG natječaja. Ako je u kriterijima odabira LAG naveo i poveznicu s doprinosom određenog rezultata ili prihvatljive aktivnosti koja je izravno povezana s pokazateljem rezultata nije moguće provesti relevatni odabir. A posebno je moguća greška prilikom nejasnoće povezivanja s doprinosom konceptu Pametnih sela (također mogući kriteriji odabira), ako korisniku nije jasna međusobna povezanost relevatnog pokazatelja rezulata s doprinosom koncepta Pametnih sela (R.40). Uz navedeno, dodatan problem za LAG leži i praćenju i u izvješćivanju ostvarenja pokazatelja rezultata, te evaluaciji LRS a što su obaveze LAG-a sukladno Pravilniku o provedbi LRS i Uredbi (EU) br. 2021/1060.

- za Agenciju: Ne može jasno ocijeniti/provjeriti postupak odabira projekta ili postizanje rezultata projekta (izuzev kroz njegov opisni dio), što može dovesti do različitih tumačenja te

moguće financijske kazne za korisnika, a slijedno i sporova kako LAG-a sa korisnikom tako i sa Agencijom

Nastavno na popis pokazatelja u navedenom primjeru iz teksta LAG natječaja, LAG je u Prijavnom obrascu naveo i R.40 u okviru pokazatelja kojima trebaju doprinijeti projekti korisnika. No, pogrešan pristup je npr. primijeniti samo dolje navedenu tablicu ***doprinosa provedbi koncepta Pametnih sela*** bez naznačene jasne poveznice sa R.40 u dijelu doprinosa rezultatima na razini intervencije (a posebno ako je jedan od kriterija odabira LAG natječaja doprinos provedbi koncepta Pametnih sela).

Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela (ako je primjenjivo): *Uputa: Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela u poglavlju (broj) LAG natječaja. Projekt ne mora doprinositi provedbi koncepta Pametnih sela kako bi bio prihvatljiv. Označite „X“ u polju DA, ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt*	
Inovativna i pametna rješenja u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava kriteriju „inovativne značajke“ na lokalnoj razini, odnosno području LAG-a, potrebno je obrazložiti na koji način postižete sukladnost s ovim kriterijem, odnosno zbog čega smatrate da rezultat projekta ima svojstvo inovativne značajke, te kojim relevantnim dokazima isto možete potvrditi (istraživanje i analiza tržišta, mjerodavni registri/popisi, baze podataka, potvrde relevantnih tijela o patentu ili uporabnom modelu i sl.).*	**DA** ☐
Kratko obrazložite (najviše 20 redova):	
Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je obrazložiti na koji način, odnosno zbog čega smatrate da isporuke ili rezultat projekta doprinose digitalizaciji.*	**DA** ☐
Kratko obrazložite (najviše 10 redova):	
Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je obrazložiti na koji način, odnosno zbog čega smatrate da isporuke ili rezultat projekta doprinosi okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena.*	**DA** ☐
Kratko obrazložite (najviše 10 redova):	

U ovakvom slučaju, u čemu može biti problem:

- za korisnika: Korisniku nije jasno što i kako mora unijeti, nema detaljnjih informacija o određenom kriteriju. Nije mu jasno povezuje li doprinos s projektnim aktivnostima ili s isporukama. Nije mu jasno jasno da se doprinos konceptu Pametnih sela (koji nema ciljanu vrijednost) ujedno povezuje (dokazuje) i putem označenog i upisanog relevatnog pokazatelja rezultata koji je naveden u LAG natječaju (R.40).
- za LAG: Nejasnoća u provjeri prilikom odabira projekta ako ne postoji pravilna poveznica s pokazateljem rezultata. Posebno ako je doprinos kriterijima koncepta Pametnih sela jedan od kriterija odabira projekta. Ako je korisnik, npr. označio DA u kriteriju Digitalizacije a isti nije vidljivo u detaljnom opisu projekta/projektnih aktivnosti ili Obrasca 2 – gdje se navode aktinosti s pripadajućim tropkovima. Tada se isto ne može relevatno priznati u okviru odabira/ocjene projekta jer nema mjerljivog pokazatelja doprinosa kriteriju digitalizacije u okviru Pametnih sela ili se može dogoditi različto tumačenje ocjenjivača i sl. problemi.
- za Agenciju: Ne može jasno ocijeniti/provjeriti postupak odabira projekta ili postizanje rezultata projekta (izuzev kroz njegov opisni dio), što može dovesti do različitih tumačenja te moguće financijske kazne za korisnika, a slijedno i sporova kako LAG-a sa korisnikom tako i sa Agencijom

5.2.2 Dostatan (jasan) pristup pripremi LAG natječaja:

U **tekstu LAG natječaja**, u dijelu unosa teksta vezanog uz pokazatelje rezultata LAG jasno navodi specifični cilj LRS i relevantne pokazatelje rezultata te pripadajuće mjerne jedinice doprinosa intervenciji LRS na razini projekta (radi razumjevanja/povezivanja logike intervencije LRS i provedbe na projektnoj razini). Jednako tako, jasnim uputama u LAG natječaju korisniku se omogućuje kvalitetna priprema jasnih projekata, dok se LAG-u omogućuje odabir onih koji su najkvalitetniji (kriteriji odabira trebaju omogućiti odabir projekata kojima se najviše, mjerljivo/dokazano, doprinosi realizaciji intervencija LRS, rješavanju razvojnih potreba te, time, postizanju razvojnih ciljeva LAG-a i njegova mjerljivog/dokazanog doprinosa ciljevima politike (SP ZPP-a).
Važno je relevatno kreirati **doprinos pokazatelju rezultata na razini LAG natječaja (mjerna jedinica LAG natječaja)**, a koji će se postići putem odabiranih projekata (do razine projektne aktivnosti). Mjerna jedinica LAG natječaja mora biti jasno mjerljiva/dokazana relevatnim revizijskim tragom (izvorom dokaza) provedbom/završetkom projekta te mora biti relevantna za mjerljivo postizanje svrhe odnosno cilja LAG natječaja.

Pokazatelji:
Intervencija u okviru koje se provodi ovaj LAG natječaj izravno i značajno doprinosi **Specifičnom cilju (SC) ZPP-a 8:** *Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo*, putem pokazatelja rezultata:

Pokazatelj rezultata (R)	**Naziv pokazatelja**	**Mjerna jedinica LRS/ SP ZPP:**	**Mjerna jedinica LAG natječaja:**
R. 37	Novostvorena radna mjesta (puno radno vrijeme)	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)
	Sačuvana radna mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta	Broj sačuvanih radnih mjesta
R.40	Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva	Broj strategija/Broj projekata pametnih sela za koje je dodijeljena potpora	Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela
R.41	Povezivanje ruralnih područja Europe	Udio/Broj ruralnog stanovništva koje ima koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi kroz potporu u okviru ZPP-a	Broj stanovnika naselja LAG-a koji imaju koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi
R.42	Promicanje socijalne uključenosti	Broj osoba obuhvaćenih projektima socijalne uključenosti za koje je dodijeljena potpora	Broj mladih osoba (do 40 godina starosti) koji sudjeluju u projektnim aktivnostima

Ili ih LAG može unijeti sažeto, samo naziv SC-a i pripadajuće pokazatelje (R-ove sa nazivima) a mjerne jedinice, na razini LRS i samog LAG natječaja (za primjenu u okviru Prijavnog obrasca i gdje god još želi), navesti u Prilogu LAG natječaju. Načelo je jednako, pokazatelji rezultata moraju biti jasno i nedvojbeno objašnjeni korisnicima.
LAG, također, može pristupiti još detaljnije i jasnije korisnicima, na razini prihvatljivih aktivnosti LAG natječaja. Popis prihvatljivih aktivnosti LAG natječaja može izravno povezati s doprinosom jednom ili više pokazatelja rezultata, uključujući doprinos dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a. Navedeno može napraviti u tekstu natječaja ili putem Priloga LAG natječaju.

Jasno povezivanje doprinosa projekta SC-u 8 ZPP-a, putem pokazatelja rezultata i/ili doprinosa dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a, iznimno je važno ako su isti povezani s kriterijima odabira projekta.

U tekstu LAG natječaja ili, prema ovom primjeru, u **Prijavnom obrascu** Zahtjeva za potporu (Obrazac 1) u dijelu ***Projekt doprinosi cilju Strateškog plana ZPP-a***, LAG navodi jasne upute načina unosa, uz obrazloženja za korisnika, s upućivanjem na poveznice sa pokazateljima rezultata uključujući i poveznicu s doprinosom (R.40) konceptu Pametnih sela (što tada čini jasnu logiku intervencije koja se traži od projekta/korisnika).

Primjer u korelaciji sa SC 8, radi jasnoće povezanosti kao i primjene pokazatelja rezultata (jednostavan pristup koji LAG može proširiti sa dodatnim napomenama vezanim za obrazloženje doprinosa konceptu Pametnih sela u drugom dijelu Prijavnog obrasca i/ili dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD) - a (Važna tehnička napomena: prilikom pripreme Prijavnog obrasca Zahtjeva za potporu, prilikom proširenja uputa/napomena i sl. uvijek pazite na boje koje se nalaze na početku Prijavnog obrasca LEGENDA, jer su samo bijela polja namijenjena popunjavanju od strane korisnika):

Projekt doprinosi cilju Strateškog plana ZPP-a: *Uputa: Projekt mora biti usklađen sa 8. ciljem iz Strateškog plana ZPP-a. Označite „X“ u polju DA, ako je ponuđeni cilj primjenjiv za vaš projekt, te obrazložite na koji način projektna aktivnost doprinosi ostvarenju odabranog cilja*	
SC 8 ZPP-a: *Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo*	**DA** ☐
Uputa: *Ako projekt uključuje doprinose pokazateljima rezultata R40 i/ili R42 (u pitanju* ____broj u Obrascu.*) ujedno doprinosi SC 8 ZPP-a. Ako se provodi u partnerstvu i/ili ako je projekt inovativan na LAG razini - time doprinosi i pokazatelju rezultata R40, čime doprinosi SC 8 ZPP-a i, ujedno, predstavlja doprinos dodanoj vrijednosti LEADER-a i provedbi koncepta Pametnih sela što je potrebno obrazložiti odnosno povezati sa obrazloženjem u pitanjima (*__broj i ____broj u Obrascu.*)* *U obrazloženju kratko opišite kako projekt doprinosi ostvarenju ovog cilja ZPP-a povezano s navedenim pokazateljima rezultata. Prilikom navođenja aktivnosti u okviru obrazloženja doprinosa, molimo paziti na povezanost s navedenim u drugim pitanjima u okviru ovog Obrasca kao i na navedeno u Obrascu 2. Plan projektnih aktivnosti.*	
Obrazloženje:	

U tekstu LAG natječaja ili, prema ovom primjeru, u **Prijavnom obrascu** Zahtjeva za potporu (Obrazac 1) u dijelu ***Doprinos projekta pokazateljima očekivanih rezultata na razini intervencije za postizanje strateških pokazatelja LRS LAG-a***, LAG navodi relevantne R-ove s pripadajućim jasnim uputama načina unosa obrazloženja korisnika i upisa ciljane vrijednosti projekta, kao i dodatna upozorenja (ako LAG smatra da je potrebno), a kako bi se omogućila jasna podloga za ocjenu/izvješćivanje LAG-a/praćenje intervencije 77.06 kao i samog korisnika prema (LAG-u, ako se isto traži u LAG natječaju i/ili prema Agenciji). R-ove se treba navesti u poretku, prema njihovim rednim brojevima radi česte povezanosti i logike praćenja/unosa odgovora od strane korisnika. LAG **može u boldu istaknuti** poveznice ili što smatra značajnim za pomoć korisnicima.

Primjer pravilnog i jasnog pristupa, koji sadrži detaljne upute za unos:

Doprinos projekta pokazateljima očekivanih rezultata na razini intervencije za postizanje strateških pokazatelja LRS LAG-a *Uputa: Pokazatelji rezultata koji doprinose ostvarenju pojedinog SC-a SP ZPP-a dani su u Poglavlju (broj) LAG natječaja te u Prilogu (broj) LAG natječaja. U ovom dijelu je potrebno povezati pojedinu projektnu aktivnost s odgovarajućim pokazateljima rezultata.* *Označite „X" u polju DA ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt.* ***Napomena/važno:*** *Ciljanu vrijednost rezultata projekta treba pažljivo planirati, jer će se njihovo ostvarenje pratiti u fazi kontrole zahtjeva za isplatu i u petogodišnjem razdoblju nakon konačne isplate (ako je primjenjivo).*		
Naziv pokazatelja: **R.37 Rast i radna mjesta u ruralnim područjima** Mjerna jedinica: Broj otvorenih radnih mjesta u ekvivalentu punog radnog vremena (FTE)	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Obrazložite na koji način projekt doprinosi stvaranju novih radnih mjesta (puno radno vrijeme). U obrazloženju obavezno navesti broj i vrstu radnih mjesta. Ostvarenje ovog pokazatelja dokazuje se odgovarajućom dokumentacijom prilikom podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu.*		
Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja LRS: **Sačuvana radna mjesta** Mjerna jedinica: Broj sačuvanih radnih mjesta	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Obrazložite na koji način projekt doprinosi očuvanju postojećih radnih mjesta te navedite broj trenutačnih radnih mjesta korisnika. Ostvarenje ovog pokazatelja dokazuje se odgovarajućom dokumentacijom prilikom podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu.*		
Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja: **R.40 Pametna tranzicija ruralnoga gospodarstva** Mjerna jedinica: Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela	**DA** ☐	**NE** ☐
Napomena: *Doprinos ovom pokazatelju rezultata se ostvaruje ukoliko projekt doprinosi konceptu Pametnih sela putem bilo koje od njegovih odrednica. Doprinosi konceptu Pametnih sela objašnjeni su u Poglavlju (broj) LAG natječaja. Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju i označili ste DA, ovdje je potrebno ukratko/sažeto obrazložiti na koji način postižete sukladnost s barem jednim doprinosom **konceptu Pametnih sela**, povezano s detaljnim odgovorom/odgovorima u dijelu (broj) ovog Obrasca.*		
Obrazloženje:		
Naziv pokazatelja: **R.41 Povezivanje ruralnih područja Europe** Mjerna jedinica: Broj stanovnika naselja LAG-a koji imaju koristi od poboljšanog pristupa uslugama i infrastrukturi	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:
Uputa: *Ovom pokazatelju doprinose aktivnosti materijalne i nematerijalne naravi koje se provode **ISKLJUČIVO na području LAG-a A.*** *U slučaju da se **projekt sastoji samo od ulaganja u (pokretnu i/ili nepokretnu) imovinu** navedite naziv naselja i broj stanovnika u kojem se nalazi katastarska čestica ulaganja, u skladu s dijelom (broj pitanja) ovog obrasca i poglavljem (broj) LAG natječaja. U slučaju provedbe ulaganja u više naselja, u ciljanu vrijednost projekta unesite zbroj stanovnika svih naselja.* *U slučaju da se projekt sastoji **samo od aktivnosti nematerijalne naravi** (studijsko putovanje, edukativno-informativne aktivnosti, promotivne aktivnosti i sl.), navedite naziv naselja i broj stanovnika u naselju provedbe projektnih aktivnosti. U slučaju provedbe aktivnosti nematerijalne naravi u više naselja, u ciljanu vrijednost*		

projekta unesite zbroj stanovnika svih naselja.
*Ukoliko projekt uključuje **aktivnosti koje se odnose na ulaganja i aktivnosti nematerijalne naravi**, potrebno je navesti naselja i broj stanovnika za svaku aktivnost, sukladno gore navedenim uputama. U ciljanu vrijednost projekta upišite zbroj stanovnika svih naselja.*
*Pri izračunu ciljane vrijednosti projekta **nije dozvoljeno dvostruko brojanje stanovnika.** Primjerice, za projekt koji se sastoji od sljedećih aktivnosti: (1) ulaganje u naselju A (1.500 stanovnika), (2) ulaganje u naselju B (500 stanovnika) i (3) aktivnost nematerijalne naravi u naselju A i (4) aktivnosti nematerijalne naravi u naselju B, u ciljanu vrijednost projekta se upisuje 2.213 stanovnika (A + B).*

*Napomena: Ako se projekt provodi u **partnerstvu** i uključuje aktivnost/i nematerijalne naravi koje se **ne provode na području LAG-a A**, podaci o naselju i broju stanovnika tog naselja se ne navode **niti ulaze u izračun ciljane vrijednosti projekta.***
Napomena Vodiča: Ovo je sukladno Pravilniku za provedbu LRS, NN 113/24; izmjenom Pravilnika koja je u javnoj raspravi, isto će se promjeniti – neće biti ograničenja na partnerske projekte, pa će se ova napomena modificirati na slijedeći način:
*Napomena: Ako projekt uključuje aktivnost/i nematerijalne naravi koje se **ne provode na području LAG-a A**, podaci o naselju i broju stanovnika tog naselja se ne navode **niti ulaze u izračun ciljane vrijednosti projekta.***

Popis naselja područja LAG-a A, s brojem stanovnika u naselju, nalazi se u Prilogu (broj) LRS LAG-a A (Prilog - broj), tablica: Naselja na području JLS LAG-a A ili kako je nazvan prilog ili tablica.

Obrazloženje:

Naziv pokazatelja: **R.42 Promicanje socijalne uključenosti** Mjerna jedinica: Broj mladih osoba (do 40 godina starosti) koji sudjeluju u projektnim aktivnostima	**DA** ☐	Ciljana vrijednost projekta:

Uputa:
*Doprinos ovom pokazatelju rezultata se ostvaruje ukoliko projekt doprinosi izravnoj potpori mladima kao osjetljivoj skupini društva. Ovdje navedite planiran **broj mladih do navršenih 40 godina starosti iz ciljanih skupina projekta** koji će **izravno biti uključeni** u provedbu aktivnosti. U ciljanu vrijednost projekta upišite njihov zbroj. Molimo, pazite na povezanost sa odgovorom u pitanju (broj* pitanja koje se odnosi na Ciljane skupine*) ovog Obraca.*
Napomena Vodiča:
Ako upozorenje vezano za dokazivanje sudjelovanja osoba na projektu niste uključili u okviru Upute ili Napomene kod pitanja vezanog za Ciljane skupine projekta tada preporučujemo da se u okviru ove upute stav, npr. slijedeća napomena:
Broj sudionika treba pažljivo planirati budući da oni predstavljaju ciljanu skupinu korisnika te pokazatelj rezultata projekta i, kao takvi, će se pratiti u fazi kontrole Zahtjeva za isplatu, sukladno Pravilniku o provedbi LRS. Korisnik će biti obavezan dostaviti dokaz o provedenim aktivnostima i ispunjenju pokazatelja rezultata projekta - broj sudionika (primjerice, putem potpisnih lista, izvješća i drugih relevantnih dokaza).

Obrazloženje:

Ako se R.40 nalazi na popisu pokazatelja rezultata povezan sa SC 8, ali i s dodanom vrijednosti LEADER (CLLD) - a, a posebno ako je isti vezan i uz kriterije odabira projekta, tada je u dijelu Obrasca vezanom za opis ***doprinosa konceptu Pametnih sela*** potrebno pristupiti na sljedeći način:

Projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela:
Uputa: Obrazložite na koji način projekt doprinosi provedbi koncepta Pametnih sela navedenih u poglavlju 1.4 LAG natječaja. Projekt ne mora doprinositi provedbi koncepta Pametnih sela kako bi bio prihvatljiv. Označite „X" u polju DA, ako je pokazatelj primjenjiv za vaš projekt. Napomena: Navedeni elementi doprinosa ujedno su povezani sa doprinosom dodanoj vrijednosti LEADER-a.

Inovativna i pametna rješenja u selima *Uputa/Napomena:* *Projekt udovoljava kriteriju „**inovativne značajke“** na lokalnoj razini, odnosno području LAG-a, ukoliko ste u okviru doprinosa Dodanoj vrijednosti LEADER-a u okviru pitanja (broj) pokazatelja: Inovativnost - Društvene (socijalne) inovacije na LAG razini (ukupno LAG područje) označili DA.* Napomena Vodiča: primjenjivo ako LAG ima u svom Natječaju pokazatelj koji se odnosi na socijalne (društvene) inovacije na LAG razini (ukupno LAG područje) navedeno u posebnom dijelu Obrasca koji se odnosi na doprinos dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a. *Ukoliko ste u okviru pitanja (broj) naveli detaljno obrazloženje, ovdje navedite kratku poveznicu s istim. Ne morate ponavljati navedeno u okviru (broj).* *Također, ako se projekt provodi u partnerstvu (Zajednički korisnik) predstavlja inovativnu značajku na LAG razini (području LAG-a).*	**DA** ☐
Kratko obrazložite: (možete ili ne morate ograničiti broj redova)	
Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je obrazložiti na koji način, odnosno zbog čega smatrate da isporuke ili rezultat projekta doprinose digitalizaciji.*	**DA** ☐
Napomena: *Ako projekt uključuje aktivnost/i ili rezultira digitalizacijom* usluga/infrastrukture *putem ulaganja ili društvenih odnosno edukativno-informativnih aktivnosti/isporuka, stjecanju znanja i vještina za digitalnu tranziciju, tada doprinosi Digitalizaciji u društvenim aktivnostima u selima. Ukoliko ste u okviru pitanja (broj) naveli detaljna obrazloženja, ovdje navedite poveznicu s istim.* *Ne morate ponavljati navedeno u okviru (broj) ovog Obrasca.* Ako LAG npr. digitalizaciju ima navedenu u elementima kriterija odabira, obavezno mora upiti korisnike na važnost, npr.: *Važno: Doprinos digitalnoj tranziciji, putem ulaganja u digitalizaciju i/ili jačanja kapaciteta – stjecanja znanja i vještina za digitalni tranziciju, jedan je od kriterija odabira projekta.*	
Kratko obrazložite: (možete ili ne morate ograničiti broj redova)	
Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima *Uputa: Ukoliko projekt udovoljava ovom kriteriju, potrebno je obrazložiti na koji način, odnosno zbog čega smatrate da isporuke ili rezultat projekta doprinosi okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena*	**DA** ☐
Napomena: *Ako projekt uključuje aktivnosti kojima se provode ulaganja i/ili aktivnosti kojima se doprinosi zaštiti okoliša i/ili otpornosti na klimatske promjene i/ili jačanju svijesti i razvoju znanja i vještina za zelenu tranziciju (Zeleni plan EU i sl.). Ukoliko ste u okviru pitanja (broj) naveli detaljna obrazloženja, ovdje navedite poveznicu s istim.* *Ne morate ponavljati navedeno u okviru (broj) ovog Obrasca.* Ako LAG npr. zaštitu okoliša/klimatske promjene/zelenu tranziciju ima navedenu u elementima kriterija odabira, obavezno mora upiti korisnike na važnost, npr.: *Važno: Doprinos zelenoj tranziciji, putem ulaganja u zaštitu okoliša i/ili ublažavanje utjecaja klimatskih promjena i sl. i/ili jačanja kapaciteta – stjecanja znanja i vještina za zelenu tranziciju (Zeleni plan), jedan je od kriterija odabira projekta.*	
Kratko obrazložite: (možete ili ne morate ograničiti broj redova)	

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

Dodatak 1. Primjer povezivanja prihvatljivih aktivnosti sa R-ovima i dodanom vrijednosti LEADER-a

Tekst LAG natječaja, **Vrsta prihvatljivih aktivnosti:**

Potpora se dodjeljuje u obliku bespovratnih financijskih sredstava za sljedeće prihvatljive aktivnosti, u svrhu jačanja konkurentnog i okolišno prihvatljivog ruralnog gospodarstva i stvaranja radnih mjesta:

1. građenje i/ili opremanje građevina u svrhu obavljanja primarne poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade primarnih poljoprivrednih proizvoda
2. kupnja poljoprivredne mehanizacije, opreme, gospodarskih vozila, strojeva i alata u svrhu obavljanja primarne poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade primarnih poljoprivrednih proizvoda
3. građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda i/ili proizvoda prerade primarnih poljoprivrednih proizvoda (isključujući kušaonice)
4. građenje (izgradnja i/ili rekonstrukcija) i/ili opremanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za potrebe vlastite poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade
5. restrukturiranje postojećih i/ili podizanje novih višegodišnjih nasada (isključujući restrukturiranje vinograda za proizvodnju grožđa za vino)
6. uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu obavljanja primarne poljoprivredne proizvodnje
7. izgradnja i/ili opremanje sustava za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu i sustava za navodnjavanje izvan poljoprivrednog gospodarstva za potrebe primarne proizvodnje poljoprivrednog gospodarstva
8. marketinško-promotivne aktivnosti
9. edukacijsko-informativne aktivnosti
10. prilagodba novouvedenim standardima u skladu s člankom 73. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 2021/2115
11. kupnja zemljišta i/ili građevina radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta (bez općih troškova)

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

POVEZANOST ULAGANJA/AKTIVNOSTI S DOPRINOSOM POKAZATELJIMA REZULTATA SP ZPP-A I KONCEPTU PAMETNIH SELA ZA PRIMARNU POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU

<table>
<tr><th>OPIS ULAGANJA/ AKTIVNOSTI</th><th>ŠIFRA PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI IZ POGLAVLJA (broj) NATJEČAJA</th><th colspan="4">DOPRINOS POKAZATELJU REZULTATA SP ZPP-a</th><th colspan="6">DOPRINOS POKAZATELJU REZULTATA OVISNO O SPECIFIČNOSTI POJEDINOG ULAGANJA/AKTIVNOSTI IZ POGLAVLJA 3.2. NATJEČAJA</th><th colspan="2">Doprinos dodanoj vrijednosti LEADER-a kroz doprinos konceptu Pametnih sela</th></tr>
<tr><td rowspan="8">Fizička ulaganja u materijalnu (pokretnu i nepokretnu) i nematerijalnu imovinu koja doprinose restrukturiranju i modernizaciji PG, uključujući primjenu novih tehnologija, metoda i sličnih rješenja</td><td>1.</td><td colspan="4" rowspan="3">R.9</td><td rowspan="3">ulaganja povezana s digitalizacijom PG</td><td rowspan="3">R.3</td><td rowspan="3">R.40</td><td rowspan="3">ulaganja povezana s doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena</td><td rowspan="3">R.16</td><td rowspan="3">R.40</td><td rowspan="8">Sva ulaganja koja doprinose ostvarenju pokazatelja R.40 ujedno doprinose dodanoj vrijednosti LEADER-a kroz doprinos konceptu Pametnih sela kroz:
• digitalizacija i/ili
• okolišni ciljevi i ublažavanje klimatskih promjena.</td><td rowspan="8">ukoliko su ulaganja ujedno i inovativna doprinos konceptu pametnih sela se ostvaruje i kroz tu odrednicu</td></tr>
<tr><td>2.</td></tr>
<tr><td>3.</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>R.9</td><td>R.15</td><td>R.16</td><td>R.40</td><td colspan="6" rowspan="4"></td></tr>
<tr><td>5.</td><td rowspan="3">R.9</td><td rowspan="3">R.16</td><td rowspan="3">R.40</td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td>6.</td></tr>
<tr><td>7.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Aktivnosti koje se odnose na nematerijalna ulaganja/ aktivnosti projekta</td><td>8.</td><td colspan="4" rowspan="2"></td><td rowspan="2">aktivnosti povezane s digitalizacijom PG</td><td rowspan="2">R.3</td><td rowspan="2">R.40</td><td rowspan="2">aktivnosti povezane s doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena</td><td rowspan="2">R.16</td><td rowspan="2">R.40</td></tr>
<tr><td>9.</td></tr>
<tr><td>PARTNERSKI PROJEKTI</td><td></td><td colspan="4">R.40</td><td colspan="6"></td><td></td><td>inovativnost</td></tr>
<tr><td>Projektom se stvaraju nova radna mjesta</td><td></td><td colspan="4">R.37</td><td colspan="6"></td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

POVEZANOST ULAGANJA/AKTIVNSOTI S DOPRINOSOM POKAZATELJIMA REZULTATA SP ZPP-A I KONCEPTU PAMETNIH SELA ZA PRERADU POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

<table>
<tr><th>OPIS ULAGANJA/ AKTIVNOSTI</th><th>ŠIFRA PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI IZ POGLAVLJA (broj) NATJEČAJA</th><th colspan="4">DOPRINOS POKAZATELJU REZULTATA SP ZPP-a</th><th colspan="5">DOPRINOS POKAZATELJU REZULTATA OVISNO O SPECIFIČNOSTI POJEDINOG ULAGANJA/AKTIVNOSTI IZ POGLAVLJA 3.2. NATJEČAJA</th><th colspan="2">Doprinos dodanoj vrijednosti LEADER-a kroz doprinos konceptu Pametnih sela</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Fizička ulaganja u materijalnu (pokretnu i nepokretnu) i nematerijalnu imovinu koja doprinose restrukturiranju i modernizaciji PG, uključujući primjenu novih tehnologija, metoda i sličnih rješenja</td><td>1.</td><td colspan="4" rowspan="3">R.39</td><td rowspan="3">ulaganja povezana s digitalizacijom PG</td><td rowspan="3">R.40</td><td rowspan="3">ulaganja povezana s doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena</td><td rowspan="3">R.16</td><td rowspan="3">R.40</td><td rowspan="3">Sva ulaganja koja doprinose ostvarenju pokazatelja R.40 ujedno doprinose dodanoj vrijednosti LEADER-a kroz doprinos konceptu Pametnih sela kroz:
• digitalizacija i/ili
• okolišni ciljevi i ublažavanje klimatskih promjena.</td><td rowspan="3">ukoliko su ulaganja ujedno i inovativna doprinos konceptu pametnih sela se ostvaruje i kroz tu odrednicu</td></tr>
<tr><td>2.</td></tr>
<tr><td>3.</td></tr>
<tr><td>4.</td><td>R.39</td><td>R.15</td><td>R.16</td><td>R.40</td><td colspan="5"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Aktivnosti koje se odnose na nematerijalna ulaganja/ aktivnosti projekta</td><td>8.</td><td colspan="4" rowspan="2"></td><td rowspan="2">aktivnosti povezane s digitalizacijom PG</td><td rowspan="2">R.40</td><td rowspan="2">aktivnosti povezane s doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena</td><td rowspan="2">R.16</td><td rowspan="2">R.40</td><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td></tr>
<tr><td>9.</td></tr>
<tr><td>PARTNERSKI PROJEKTI</td><td></td><td colspan="4">R.40</td><td></td><td colspan="4"></td><td></td><td>inovativnost</td></tr>
<tr><td>Projektom se stvaraju nova radna mjesta</td><td></td><td colspan="4">R.37</td><td></td><td colspan="4"></td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

Dodatak 2. Matrica Pokazatelja rezultata (R) odobrenih LRS - Povezanost primjenjenih R-ova sa specifičnim i općim ciljevima (SC/SO) SP ZPP-a RH

Oznaka specifičnog cilja SC/SO	Naziv SC/SO SP ZPP RH i odobrenim LRS
SC 2	Jačanje usmjerenosti na tržište i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kratkoročno i dugoročno, uključujući veću usmjerenost na istraživanje, tehnologiju i digitalizaciju
SC 4	Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije
SC 5	Poticanje održivog razvoja i učinkovitog upravljanja prirodnim resursima kao što su voda, tlo i zrak, među ostalim smanjenjem ovisnosti o kemijskim sredstvima
SC 6	Doprinos zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, jačanje usluga ekosustava i očuvanje staništa i krajobraza
SC 7	Privlačenje i podupiranje mladih poljoprivrednika i drugih novih poljoprivrednika te olakšavanje održivog poslovnog razvoja u ruralnim područjima
SC 8	Promicanje zapošljavanja, rasta, rodne ravnopravnosti, uključujući sudjelovanje žena u poljoprivredi, socijalne uključenosti i lokalnog razvoja u ruralnim područjima, uključujući kružno biogospodarstvo i održivo šumarstvo

Oznaka općeg cilja (OC)	Naziv OC SP ZPP RH
OC 1	Poticanje pametnog, konkurentnog, otpornog i diversificiranog sektora poljoprivrede kojim se osigurava dugoročna sigurnost opskrbe hranom
OC 2	Podupiranje i jačanje zaštite okoliša, uključujući bioraznolikost, i djelovanja u području klime te doprinos postizanju ciljeva Unije u području okoliša i klime, uključujući njezine obveze u okviru Pariškog sporazuma
OC 3	Jačanje socioekonomske strukture ruralnih područja

Napomena vezana uz mljerljiv/dokazan doprinos CLLD-a (koji se provodi putem SP ZPP-a) Kohezijskoj politici EU:
Mjerljivim/dokazanim doprinosom LEADER (CLLD)-a Općem cilju 3 (OC3) putem doprinsa Specifičnom cilju 8 (SC8) SP ZPP-a 2023.-2027. ujedno se mjerljivo dokazuje doprinos CLLD-a 5. cilju (C5) Kohezijske politike EU za programsko razdoblje 2021.-2027. i dodanoj vrijednosti LEADER (CLLD)-a

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

			Cilj Kohezijske politike (za CLLD):				**C 5**	
			Opći cilj ZPP-a:	**OC 1**	**OC 2**		**OC 3**	
Kod pokazatelja rezultata	**Naziv pokazatelja**	**Skraćena mjerna jedinica ukupne LRS/ZPP-a**	**SC 2**	**SC 4**	**SC 5**	**SC 6**	**SC 7**	**SC 8**
R.3	Digitalizacija poljoprivrede	PG						
R.9	Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	PG						
R.15	Energija iz obnovljivih izvora iz poljoprivrede i šumarstva te iz drugih obnovljivih izvora	MW						
R.16	Ulaganja povezana s klimom	PG						
R.26	Ulaganja povezana s prirodnim resursima	PG						
R.27	Uspješnost u području okoliša ili klime ostvarena ulaganjem u ruralna područja	Projekt (operacija)						
R.37	Rast i radna mjesta u ruralnim područjima	Radna mjesta						
R.39	Razvoj ruralnog gospodarstva	Projekt (operacija)						
R.40	**Pametna tranzicija ruralnog gospodarstva**	Projekt (operacija)						
R.41	Povezivanje ruralnih područja Europe	Stanovništvo naselja						
R.42	Promicanje socijalne uključenosti	Osoba						

Doprinos konceptu Pametnih sela (R.40) – drugi pokazatelji rezultata koji doprinose ovom pokazatelju, kroz razinu prihvatljivih aktivnosti, projekta:

Kriterij putem kojeg se doprinosi PS	**Sažeta prihvatljiva aktivnost, na primjer:**	**Kod pokazatelja rezultata kojem se izravno i značajno doprinosi**
Digitalizacija u poljoprivredi i ostalim društvenim aktivnostima u selima	Digitalizacija u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji (fizička ulaganja i/ili stjecanje znanja/vještina)	R.3
	Digitalizacija u preradi poljoprivrednih proizvoda i drugim, nepoljoprivrednim, djelatnostima (fizička ulaganja)	R.39
	Digitalizacija u javnoj infrastrukturi i uslugama (fizička ulaganja i/ili stjecanje znanja/vještina za digitalnu tranziciju u lokalnoj zajednici)	R.41

LEADER Mreža Hrvatske
Kurilovac 1
47 280 Ozalj
Republika Hrvatska

	Digitalizacija u javnoj infrastrukturi i uslugama (stjecanje znanja/vještina, za digitalnu tranziciju, osoba iz osjetljivih skupina društva)	R.42
Doprinos okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena u selima	Fizička produktivna i neproduktivna ulaganja u modernizaciju primarne poljoprivredne proizvodnje povezana s doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanjem klimatskih promjena odnosno povezana s poboljšanjem učinkovitosti resursa Važna napomena: Doprinos PS povezivanjem sa R.9 provodi se samo i isključivo ako LAG u svojoj LRS u okviru pokazatelja rezultata za intervenciju, u okviru koje se provodi LAG natječaj, nema R.15 i/ili R.16.	R.9
	Godišnji kapacitet izvora obnovljive energije kao rezultat ulaganja u tehnologije obnovljive energije (npr. hidroenergija, kruta, tekuća i plinovita biomasa, bioplin, vjetar, solarna fotonaponska, solarna toplinske, geotermalna i toplinske pumpe ili dr.) u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnju i/ili preradi poljoprivrednih proizvoda	R.15
	Fizička produktivna i neproduktivna ulaganja povezana doprinosom okolišnim ciljevima i ublažavanju klimatskih promjena, u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i/ili preradi. Fizička ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu usmjerenu na uštedu vode, uštedu energije, ekološku ambalažu i smanjenje otpada i sl., kao i na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ili biomaterijala.	R.16
	Fizička (proizvodna ili neproizvodna) ulaganja poljoprivrednih gospodarstava u zaštitu prirodnih resursa na poljoprivrednim gospodarstvima; zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza i dr.	R.26
	Fizička (proizvodna ili neproizvodna) ulaganja drugih gospodarskih subjekata (koji nisu poljoprivredna gospodarstva) u zaštitu prirodnih resursa; zaustavljanju procesa gubitka bioraznolikosti i pokretanju procesa oporavka bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobraza i dr.; ublažavanju klimatskih prmjena i prilagodbe tim promjenama	R.27
	Aktivnosti fizičkih ulaganja u zaštitu okoliša/ublažavanje klimatskih promjena u javnoj infrastrukturi (npr. zelena javna infrastruktura i sl.) i/ili stjecanje znanja i vještina u lokalnoj zajednici za Zelenu tranziciju/Zeleni plan i sl.	R.41
	Aktivnosti stjecanja znanja i vještina za Zelenu tranziciju/Zeleni plan i sl. osjetljivih skupina društva	R.42
Inovativna i pametna rješenja u selima	Horizontalni element koji je definirao LAG u okviru LRS ili LAG natječaja koji može ili ne mora biti povezan sa drugim R-ovima (ovisno o samom projektu uključujući njegove aktivnosti/rezultate)	

Dodatak 3. Izvori i dodatne informacije

1. Uredba (EU) br. 2021/1060 - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX%3A32021R1060

2. Uredba (EU) br. 2021/2115 – https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX%3A32021R2115

3. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2021/2290 - https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2021/2290/oj/eng

4. Provedbena Uredba Komisije (EU) br. 2022/1475 - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX:32022R1475

5. Performance Monitoring and Evaluation Framework for CAP 2023.-2027. (PMEF), EC/Okvir za praćenje i ocjenu uspješnosti ZPP-a 2023.-2027. (PMEF), EK - https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cmef_en (u dijelu: Towards the PMEF/Prema PMEF-u)

6. Guidlines – Design of evaluation plans, EHD CAP Network/ Smjernice za izradu evaluacijskih planova, EHD ZPP Mreže - Guidelines - Design of evaluation plans | EU CAP Network

7. Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike RH (SP ZPP) 2023.-2027. - https://ruralnirazvoj.hr/sp-zpp/

8. Ukupna pravna osnova EU u okviru ZPP-a - https://ruralnirazvoj.hr/sp-zpp/pravna-osnova/

9. Pravilnici RH u okviru SP ZPP-a - https://ruralnirazvoj.hr/pravilnici/